

eZine of Modern Texts in Translation

Translation
Café

February 2016

H. G. Wells

translated into Romanian by
MTTLC graduate Victor Năvală

© MTTLC <http://revista.mttlc.ro/>

eZine
of Modern Texts
in Translation

Director
Lidia Vianu

Editor-in-Chief
Violeta Baroană

ISSN 1842-9149

Issue 158
February 2016

Issue Editor
Cristina Drăgoi

© MTTLC
© The University of Bucharest

Short story by **H. G. Wells**
translated into Romanian by
MTTLC graduate
Victor Năvală

Reviser:
Mădălina Bănuțu

IT Expertise:
Cristian Vîjea
Simona Sămulescu

February 2016

Translation Café started in the year 2007, as the magazine of the MA Programme for the Translation of the Contemporary Literary Text (MTTLc), at the University of Bucharest.

The eZINE consists of translations by graduate students of MTTLc, as a prolongation of their activity in class. They are meant to give the graduates a taste of their future profession, and also to increase their sense of responsibility for a translation they sign under their own name.

The texts are translated from or into English, and belong to all literary genres – fiction, poetry, literary criticism, as well as the drama, the essay. The focus is on Modern Literature, broadly meaning the 20th and the 21st centuries: Romanian, British, and American among others.

<http://www.masterat.mttlc.ro/>
<http://revista.mttlc.ro/>
<http://www.editura.mttlc.ro/>

For comments or suggestions, please contact the publisher lidia.vianu@g.unibuc.ro

A Dream of Armageddon

by **H. G. Wells**

Un vis despre Armagedon¹

traducere în limba română de

Victor Năvală,

absolvent MTTLC

The man with the white face entered the carriage at Rugby. He moved slowly in spite of the urgency of his porter, and even while he was still on the platform I noted how ill he seemed. He dropped into the corner over against me with a sigh, made an incomplete attempt to arrange his travelling shawl, and became motionless, with his eyes staring vacantly. Presently he was moved by a sense of my observation, looked up at me, and put out a spiritless hand for his newspaper. Then he glanced again in my direction.

I feigned to read. I feared I had unwittingly embarrassed him, and in a moment I was surprised to find him speaking.

"I beg your pardon?" said I.

"That book," he repeated, pointing a lean finger, "is about dreams."

"Obviously," I answered, for it was Fortnum-Roscoe's Dream States, and the title was on the cover. He hung silent for a space as if he sought words.

"Yes," he said at last, "but they tell you nothing."

I did not catch his meaning for a second.

Omul alb la față intră în vagon la stația Rugby². Se mișca cu încetineală în ciuda stăruințelor hamalului său și, chiar de când încă mai era pe peron, am observat cât de bolnav părea. Se aruncă cu un oftat în colțul opus locului unde stăteam eu, făcu o încercare nereușită de a-și aranja eșarfa, apoi deveni inert, cu ochii privind în gol. Se mișcă de îndată ce-mi simți privirea, se uită la mine și întinse o mână fără vlagă să-și ia ziarul. Apoi, mai aruncă o privire către mine.

M-am prefăcut că citesc. M-am temut că l-am stânjenit fără să vreau, ca în momentul următor să fiu în schimb surprins să-l aud vorbind.

– Pardon? am spus eu.

– Cartea aceea, repetă el, arătând spre ea cu un deget subțire, e despre vise.

– Evident, am răspuns eu, deoarece era Etapele Somnului de Fortnum-Roscoe, iar titlul era pe copertă. El rămase tăcut pentru un moment de parcă și-ar fi căutat cuvintele.

– Da, spuse într-un final, dar nu îți spune nimic.

Nu am înțeles imediat la ce se referă.

"They don't know," he added.

I looked a little more attentively at his face.

"There are dreams," he said, "and dreams."

That sort of proposition I never dispute.

"I suppose—" he hesitated. "Do you ever dream? I mean vividly."

"I dream very little," I answered. "I doubt if I have three vivid dreams in a year."

"Ah!" he said, and seemed for a moment to collect his thoughts.

"Your dreams don't mix with your memories?" he asked abruptly. "You don't find yourself in doubt; did this happen or did it not?"

"Hardly ever. Except just for a momentary hesitation now and then. I suppose few people do."

"Does HE say—" he indicated the book.

"Says it happens at times and gives the usual explanation about intensity of impression and the like to account for its not happening as a rule. I suppose you know something of these theories—"

– Ei nu știu, adăugă el.

M-am uitat ceva mai atent la figura sa.

– Sunt vise... și vise, spuse el.

Nu contrazic niciodată acest tip de afirmație.

– Presupun, ezită el. Dumneavoastră aveți vreodată vise? Ce par reale vreau să spun.

– Visez foarte rar, am răspuns eu. Nici trei vise realiste pe an nu cred că am.

– Ah! spuse el, și pentru un moment păru să își adune gândurile.

Visele dumneavoastră nu se amestecă cu amintirile? întrebă el din senin. Nu aveți dubii dacă ceva s-a întâmplat sau nu cu adevărat?

– Aproape niciodată. Poate doar din când în când să fie vreo îndoială de moment. Bănuiesc că puțini oameni au.

– Dar EL ce spune? arătând spre carte.

– Spune că uneori se întâmplă și dă explicația obișnuită despre intensitatea impresiei și alte lucruri asemănătoare pentru a justifica faptul că de regulă nu se întâmplă. Presupun că dumneavoastră știți câte ceva despre aceste teorii?

"Very little—except that they are wrong."

His emaciated hand played with the strap of the window for a time. I prepared to resume reading, and that seemed to precipitate his next remark. He leant forward almost as though he would touch me.

"Isn't there something called consecutive dreaming—that goes on night after night?"

"I believe there is. There are cases given in most books on mental trouble."

"Mental trouble! Yes. I dare say there are. It's the right place for them. But what I mean—" He looked at his bony knuckles. "Is that sort of thing always dreaming? IS it dreaming? Or is it something else? Mightn't it be something else?"

I should have snubbed his persistent conversation but for the drawn anxiety of his face. I remember now the look of his faded eyes and the lids red-stained—perhaps you know that look.

"I'm not just arguing about a matter of opinion," he said. "The thing's killing me."

"Dreams?"

– Foarte puțin, dar știu că sunt greșite.

Mâna sa osoasă se jucă cu mânerul geamului pentru un timp. M-am pregătit să reiau lectura, iar asta păru să grăbească următoarea sa remarcă. Se aplecă în față ca și cum ar fi încercat să mă atingă.

– Nu-i așa că există ceva numit vis consecutiv, care continuă noapte de noapte?

– Cred că da. Sunt cazuri date în majoritatea cărților despre tulburări mentale.

– Tulburări mentale! Da. Îndrăznesc să spun că asta sunt. E clasificarea potrivită pentru ele. Dar ce vreau să spun e, se uită la articulațiile degetelor sale osoase. Sunt acelea mereu vise? SUNT ele vise? Sau sunt altceva? Nu ar putea fi altceva?

I-aș fi pus capăt acestei conversații persistente dacă nu i s-ar fi citit anxietatea pe fața tensionată. Îmi aduc aminte cum arătau ochii săi adânciți în orbite și cu pleoape roșiatice, poate că știți acea înfățișare.

– Nu mă refer la o simplă opinie, spuse el. Chestia asta mă omoară.

– Visele?

"If you call them dreams. Night after night. Vivid! — so vivid... this —" (he indicated the landscape that went streaming by the window) "seems unreal in comparison! I can scarcely remember who I am, what business I am on...."

He paused.

"Even now —"

"The dream is always the same — do you mean?" I asked.

"It's over."

"You mean?"

"I died."

"Died?"

"Smashed and killed, and now, so much of me as that dream was, is dead. Dead for ever. I dreamt I was another man, you know, living in a different part of the world and in a different time. I dreamt that night after night. Night after night I woke into that other life. Fresh scenes and fresh happenings — until I came upon the last —"

"When you died?"

"When I died."

"And since then —"

— Dacă pot fi numite vise. Noapte de noapte. Reale! Atât de reale... astea (arăta către peisajul care se perinda prin fața geamului) par ireale în comparație! De abia îmi mai pot aduce aminte cine sunt, cu ce mă ocup...

Făcu o pauză.

— Chiar și acum...

— Visul e mereu același, asta vreți să spuneți? am întrebat.

— S-a terminat.

— Ce vreți să spuneți?

— Am murit.

— Murit?

— Zdrobit și ucis, și acum, partea din mine care era în vis... e moartă. Moartă pentru totdeauna. Visam că sunt altcineva, știți ce vreau să zic, trăiam în altă parte a lumii și în alt timp. Visam asta noapte de noapte. Noapte de noapte mă trezeam în cealaltă viață. Locuri noi și întâmplări noi, până am ajuns la ultima...

— Când ați murit?

— Când am murit.

— Și de-atunci...

"No," he said. "Thank God! That was the end of the dream...."

It was clear I was in for this dream. And after all, I had an hour before me, the light was fading fast, and Fortnum-Roscoe has a dreary way with him.

"Living in a different time," I said: "do you mean in some different age?"

"Yes."

"Past?"

"No, to come – to come."

"The year three thousand, for example?"

"I don't know what year it was. I did when I was asleep, when I was dreaming, that is, but not now – not now that I am awake. There's a lot of things I have forgotten since I woke out of these dreams, though I knew them at the time when I was – I suppose it was dreaming. They called the year differently from our way of calling the year.... What DID they call it?" He put his hand to his forehead. "No," said he, "I forget."

He sat smiling weakly. For a moment I feared he did not mean to tell me his dream. As a rule I hate people who tell their dreams, but this struck me differently. I proffered assistance

– Nu, spuse el. Slavă Domnului! Acela a fost sfârșitul visului...

Era evident că urma să aflu acest vis. Și până la urmă, aveam o oră de mers, se întuneca rapid, iar Fortnum-Roscoe părea să îi dea un aer posomorât.

– Trăind în alt timp, am spus: vreți să spuneți în vreo altă eră?

– Da.

– Trecută?

– Nu, ce va veni, ce va veni.

– Anul 3000, de exemplu?

– Nu știu ce an era. Știam când dormeam, când visam adică, dar nu și acum, nu acum când sunt treaz. Am uitat multe lucruri de când m-am trezit din acele vise, deși le știam atunci când eram... bănuiesc că visam. Ei numerotau anii diferit față de noi... Dar CUM le spuneau? Își duse mâna la frunte. Nu, spuse el, uit.

Stătea zâmbind pe jumătate. Pentru un moment, m-am temut că nu a vrut să îmi spună visul lui. De regulă, urăsc oamenii care își povestesc visele, dar de data asta ceva mi s-a

even.

"It began — " I suggested.

"It was vivid from the first. I seemed to wake up in it suddenly. And it's curious that in these dreams I am speaking of I never remembered this life I am living now. It seemed as if the dream life was enough while it lasted. Perhaps — But I will tell you how I find myself when I do my best to recall it all. I don't remember anything dearly until I found myself sitting in a sort of loggia looking out over the sea. I had been dozing, and suddenly I woke up — fresh and vivid — not a bit dream-like — because the girl had stopped fanning me."

"The girl?"

"Yes, the girl. You must not interrupt or you will put me out."

He stopped abruptly.

"You won't think I'm mad?" he said.

"No," I answered; "you've been dreaming. Tell me your dream."

"I woke up, I say, because the girl had stopped fanning me. I was not surprised to find myself there or anything of that

părut diferit. Chiar mi-am oferit ajutorul.

– A început cu..., am sugerat eu.

– A fost real de la început. Părea că mă trezesc în el brusc. Și e ciudat că în aceste vise despre care vorbesc, niciodată nu îmi aduceam aminte de viața asta pe care o trăiesc acum. Viața din vis părea să fi fost de ajuns cât timp a durat. Poate... Dar vă voi spune cum mă văd când încerc din răspuțeri să îmi amintesc totul. Nu îmi aduc aminte nimic important înainte de momentul în care mă trezesc stând într-un fel de logie privind departe spre mare. Moșaiam și brusc m-am trezit, odihnit și vior, fără vreo stare de somnolență, pentru că fata se oprise din a-mi face vânt.

– Fata?

– Da, fata. Nu mă întrerupeți că îmi voi pierde șirul gândurilor.

Se opri brusc.

– Nu veți crede că sunt nebun? întrebă el.

– Nu, am răspuns eu, doar ați visat. Spuneți-mi visul dumneavoastră.

– M-am trezit, după cum vă spuneam, pentru că fata se oprise din a-mi face vânt. Nu eram surprins de faptul că eram

sort, you understand. I did not feel I had fallen into it suddenly. I simply took it up at that point. Whatever memory I had of THIS life, this nineteenth-century life, faded as I woke, vanished like a dream. I knew all about myself, knew that my name was no longer Cooper but Hedon, and all about my position in the world. I've forgotten a lot since I woke—there's a want of connection—but it was all quite clear and matter of fact then."

He hesitated again, gripping the window strap, putting his face forward and looking up at me appealingly.

"This seems bosh to you?"

"No, no!" I cried. "Go on. Tell me what this loggia was like."

"It was not really a loggia—I don't know what to call it. It faced south. It was small. It was all in shadow except the semicircle above the balcony that showed the sky and sea and the corner where the girl stood. I was on a couch—it was a metal couch with light striped cushions—and the girl was leaning over the balcony with her back to me. The light of the sunrise fell on her ear and cheek. Her pretty white neck and the little curls that nestled there, and her white shoulder were in

acolo sau ceva de genul acesta, înțelegeți? Nu mă simțeam ca și cum m-aș fi trezit brusc acolo. Pur și simplu, am continuat din acel moment. Orice amintire am avut din viața asta, din secolul 19, s-a risipit de cum m-am trezit, a dispărut ca un vis. Știam totul despre mine, știam că numele meu nu mai era Cooper ci Hedon, și știam totul despre rangul meu în lume. Am uitat multe de când m-am trezit, acum conexiunea lipsește, dar atunci totul era foarte clar și real.

Ezită din nou, apucă mânerul geamului, își lăsă capul în față și se uită în sus la mine implorator.

– Vi se pare o tâmpenie?

– Nu, nu! am exclamat eu. Continuați. Spuneți-mi cum arăta logia.

– Nu era întocmai o logie, nu știu cum să îi spun. Dădea spre miazăzi. Era mică. Era toată în umbră mai puțin semicercul de deasupra balconului prin care se vedea cerul și marea, și colțul unde stătea fata. Eu stăteam pe o canapea, era o canapea de metal, iar salteaua ei avea dungi deschise la culoare, fata era aplecată peste balcon cu spatele la mine. Lumina răsăritului cădea peste urechea și obrazul ei. Gâtul ei alb frumos și micile bucle care cădeau peste el și umărul ei alb erau de asemenea în

the sun, and all the grace of her body was in the cool blue shadow. She was dressed—how can I describe it? It was easy and flowing. And altogether there she stood, so that it came to me how beautiful and desirable she was, as though I had never seen her before. And when at last I sighed and raised myself upon my arm she turned her face to me — "

He stopped.

"I have lived three-and-fifty years in this world. I have had mother, sisters, friends, wife, and daughters—all their faces, the play of their faces, I know. But the face of this girl—it is much more real to me. I can bring it back into memory so that I see it again—I could draw it or paint it. And after all — "

He stopped—but I said nothing.

"The face of a dream—the face of a dream. She was beautiful. Not that beauty which is terrible, cold, and worshipful, like the beauty of a saint; nor that beauty that stirs fierce passions; but a sort of radiation, sweet lips that softened into smiles, and grave grey eyes. And she moved gracefully, she seemed to have part with all pleasant and gracious things—"

He stopped, and his face was downcast and hidden. Then he looked up at me and went on, making no further

soare și toată grația trupului ei era în umbra rece și albastră. Era îmbrăcată cu... cum aş putea să o descriu? Era vaporosă și fluidă. Și cum stătea ea acolo în desăvârșirea ei, mi-am dat seama cât de frumoasă și atrăgătoare era, de parcă nu o mai văzusem până atunci. Și când într-un sfârșit am oftat și m-am ridicat sprijinindu-mă într-o mână ea s-a întors către mine.

Se opri.

— Am trăit cincizeci și trei de ani în lumea asta. Am avut o mamă, surori, prietene, soție și fiice, toate fețele lor, toate expresiile fețelor lor le știu. Dar fața acestei fete e mult mai reală pentru mine. Mi-o pot aduce aminte oricând, o pot desena sau picta. Și după tot...

S-a oprit, dar eu nu am spus nimic.

— Un chip de vis, un chip de vis. Era superbă. Dar nu acel tip de frumusețe care e teribilă, rece și venerabilă, ca frumusețea unei sfinte, nici acea frumusețe care stârnește pasiuni aprinse, ci un fel de strălucire, buze suave ce se îndulceau în zâmbete și ochi gravi și gri. Și se mișca cu atâta delicatețe, părea a fi una cu frumusețea și grația.

Se opri, tristețea se vedea pe fața sa voalată. Apoi își ridică privirea spre mine și continuă, însă fără a mai încerca să

attempt to disguise his absolute belief in the reality of his story.

"You see, I had thrown up my plans and ambitions, thrown up all I had ever worked for or desired for her sake. I had been a master man away there in the north, with influence and property and a great reputation, but none of it had seemed worth having beside her. I had come to the place, this city of sunny pleasures, with her, and left all those things to wreck and ruin just to save a remnant at least of my life. While I had been in love with her before I knew that she had any care for me, before I had imagined that she would dare—that we should dare, all my life had seemed vain and hollow, dust and ashes. It WAS dust and ashes. Night after night and through the long days I had longed and desired—my soul had beaten against the thing forbidden!

"But it is impossible for one man to tell another just these things. It's emotion, it's a tint, a light that comes and goes. Only while it's there, everything changes, everything. The thing is I came away and left them in their Crisis to do what they could."

"Left whom?" I asked, puzzled.

"The people up in the north there. You see—in this

ascundă credința sa absolută în veridicitatea poveștii lui.

– Vedeți dumneavoastră, mi-am abandonat planurile, ambițiile, dorințele și toate lucrurile pentru care am muncit vreodată, pentru ea. Eram un stăpânitor acolo departe în nord, cu putere, avere și faimă, dar toate astea păleau în comparație cu ea. Venisem în locul acela, orașul plăcerilor însoțite, cu ea, și lăsasem baltă toate acele lucruri doar pentru a salva măcar o fărâmă din viața mea. M-am îndrăgostit de ea înainte de a ști că îi pasă vreun pic de mine, înainte să-mi imaginez că ar îndrăzni, că ar trebui să îndrăznim. Toată viața mea părea frivolă și inutilă, praf și cenușă. Chiar ERA praf și cenușă. Noapte de noapte și în toate zilele am avut un dor și-un alean, sufletul meu se zbătea pentru lucrul interzis!

Dar e imposibil ca un om să îi explice altuia întocmai, aceste lucruri. E o emoție, o nuanță, o lumină care apare și dispare. Doar cât timp e acolo totul se schimbă, totul. Chestia e că am plecat și i-am lăsat să se descurce cum pot în timpul Crizei.

– Pe cine ați lăsat? am întrebat eu nedumerit.

– Pe oamenii de acolo din nord. Vedeți, în visul acesta,

dream, anyhow—I had been a big man, the sort of man men come to trust in, to group themselves about. Millions of men who had never seen me were ready to do things and risk things because of their confidence in me. I had been playing that game for years, that big laborious game, that vague, monstrous political game amidst intrigues and betrayals, speech and agitation. It was a vast weltering world, and at last I had a sort of leadership against the Gang—you know it was called the Gang—a sort of compromise of scoundrelly projects and base ambitions and vast public emotional stupidities and catchwords—the Gang that kept the world noisy and blind year by year, and all the while that it was drifting, drifting towards infinite disaster. But I can't expect you to understand the shades and complications of the year—the year something or other ahead. I had it all down to the smallest details—in my dream. I suppose I had been dreaming of it before I awoke, and the fading outline of some queer new development I had imagined still hung about me as I rubbed my eyes. It was some grubby affair that made me thank God for the sunlight. I sat up on the couch and remained looking at the woman and rejoicing—rejoicing that I had come away out of all that tumult

mă rog, eram un om important, genul de om în care oamenii își pun baza, în jurul căruia se adună. Milioane de oameni care nici nu mă văzuseră vreodată erau gata să facă orice și să riște totul pentru mine. Am jucat acel joc ani de zile, acel dificil, confuz și monstruos joc politic în mijlocul intrigilor și trădărilor, discursurilor și agitației. Era o lume vastă și haotică și în sfârșit aveam un fel de putere asupra Găștii, se numea Gașca, era un fel de compromis între proiecte ticăloase, ambiții josnice, uriașa imbecilitate emoțională a poporului și lozinci. Gașca, ei erau cei care mențineau lumea într-o stare de tumult și inconștiență, an după an, și între timp lumea era în derivă, îndreptându-se către o catastrofă totală. Dar nu mă aștept să înțelegeți nuanțele și complexitatea vremurilor, anul care o fi fost, era în viitor. Știam totul până în cele mai mici detalii, în vis. Cred că visam despre asta înainte să mă trezesc, iar conturul șters al unei noi întâmplări ciudate îmi era încă prezent în minte în timp ce mă frecaam la ochi. Era o afacere murdară care mă făcea să mulțumesc lui Dumnezeu pentru lumina soarelui. M-am ridicat în capul oaselor pe canapea și am rămas uitându-mă la femeie și bucurându-mă, bucurându-mă pentru faptul că am plecat din acea agitație, nebunie și violență înainte de a fi prea târziu.

and folly and violence before it was too late. After all, I thought, this is life—love and beauty, desire and delight, are they not worth all those dismal struggles for vague, gigantic ends? And I blamed myself for having ever sought to be a leader when I might have given my days to love. But then, thought I, if I had not spent my early days sternly and austere, I might have wasted myself upon vain and worthless women, and at the thought all my being went out in love and tenderness to my dear mistress, my dear lady, who had come at last and compelled me—compelled me by her invincible charm for me—to lay that life aside.

"You are worth it," I said, speaking without intending her to hear; 'you are worth it, my dearest one; worth pride and praise and all things. Love! to have YOU is worth them all together.' And at the murmur of my voice she turned about.

"Come and see," she cried—I can hear her now—"come and see the sunrise upon Monte Solaro."

"I remember how I sprang to my feet and joined her at the balcony. She put a white hand upon my shoulder and pointed towards great masses of limestone, flushing, as it were, into life. I looked. But first I noted the sunlight on her face

După toate acelea mă gândeam, asta e viața adevărată, iubire și frumusețe, dorință și desfătare, nu sunt acestea mai importante ca lupta sinistă pentru un vag țel pantagruelic? Și m-am învinovățit pentru că am vrut să fiu un conducător când aș fi putut să îmi dedic viața iubirii. Dar apoi m-am gândit că dacă nu mi-aș fi petrecut tinerețea în sobrietate și austeritate, aș fi putut să-mi irotesc dragostea cu femei frivole și de nimic, și la acest gând toată ființa mea s-a umplut de dragoste și tandrețe pentru draga mea iubită, draga mea doamnă, care a venit în sfârșit la mine și m-a îmboldit, m-a îmboldit cu farmecul ei absolut să las deoparte acea viață.

„Meriți”, am spus eu, vorbind încet încât să nu mă audă. „Meriți, scumpa mea. Toată gloria și lauda și toate cele. Iubire! a te avea pe TINE face cât toate laolaltă.” Și la auzul șoptelor mele ea s-a întors către mine.

„Vino să vezi”, a exclamat ea, o pot auzi și acum, „vino să vezi soarele răsărind peste Monte Solaro”.

Îmi aduc aminte cum am sărit în picioare și m-am alăturat ei pe balcon. Și-a pus mâna albă pe umărul meu și a arătat înspre uriașa masă de calcar, care se înroșea, ca și cum s-ar fi trezit la viață. M-am uitat. Dar mai întâi am observat razele

caressing the lines of her cheeks and neck. How can I describe to you the scene we had before us? We were at Capri —

"I have been there," I said. "I have clambered up Monte Solaro and drunk vero Capri—muddy stuff like cider—at the summit."

"Ah!" said the man with the white face; "then perhaps you can tell me—you will know if this was indeed Capri. For in this life I have never been there. Let me describe it. We were in a little room, one of a vast multitude of little rooms, very cool and sunny, hollowed out of the limestone of a sort of cape, very high above the sea. The whole island, you know, was one enormous hotel, complex beyond explaining, and on the other side there were miles of floating hotels, and huge floating stages to which the flying machines came. They called it a pleasure city. Of course, there was none of that in your time rather, I should say, IS none of that NOW. Of course. Now!—yes.

"Well, this room of ours was at the extremity of the cape, so that one could see east and west. Eastward was a great cliff—a thousand feet high perhaps—coldly grey except for one bright edge of gold, and beyond it the Isle of the Sirens, and a

soarelui mângâindu-i profilul obrazilor și gâtului. Cum aş putea să vă descriu priveliştea din faţa noastră? Eram la Capri⁴...

– Am fost acolo, am spus eu. M-am căţărat pe Monte Solaro şi am băut Vero Capri în vârf, o băutură tulbure ca cidrul.

– Ah!, spuse bărbatul cel alb la faţă, atunci poate că îmi puteţi spune, dumneavoastră veţi şti dacă era într-adevăr Capri. Pentru că eu nu am fost acolo în viaţa asta. Staţi să v-o descriu. Noi eram într-o cameră mică, una dintr-o multitudine de mici camere, răcoroasă şi însorită, tăiată în calcarul unui fel de promontoriu, mult deasupra mării. Ştiţi, toată insula era un imens hotel, mai complex decât vă puteţi imagina, iar împrejur se întindeau pe kilometri întregi hoteluri plutitoare şi platforme plutitoare uriaşe unde aterizau maşinile zburătoare. Era numit un oraş al plăcerilor. Desigur, aşa ceva nu exista în vremea dumneavoastră sau, mai bine zis, nu EXISTĂ aşa ceva ACUM. Desigur. Acum! ... da.

Păi, camera asta a noastră era chiar în capătul promontoriului, aşa că te puteai uita şi la est şi la vest. Spre est era o stâncă înaltă, avea peste 300 de metri, de un gri rece, dar cu o muchie aurită sclipitoare, dincolo de ea era Insula

falling coast that faded and passed into the hot sunrise. And when one turned to the west, distinct and near was a little bay, a little beach still in shadow. And out of that shadow rose Solaro straight and tall, flushed and golden crested, like a beauty throned, and the white moon was floating behind her in the sky. And before us from east to west stretched the many-tinted sea all dotted with little sailing boats.

"To the eastward, of course, these little boats were grey and very minute and clear, but to the westward they were little boats of gold – shining gold – almost like little flames. And just below us was a rock with an arch worn through it. The blue sea-water broke to green and foam all round the rock, and a galley came gliding out of the arch."

"I know that rock," I said. "I was nearly drowned there. It is called the Faraglioni."

"I Faraglioni? Yes, she called it that," answered the man with the white face. "There was some story – but that –"

He put his hand to his forehead again.

"No," he said, "I forget that story."

"Well, that is the first thing I remember, the first dream I had, that little shaded room and the beautiful air and sky and

Sirenelor⁵ și coasta înclinată care dispărea în răsăritul aprins. Și când te uitați la vest, se vedea clar și apropiat un golf mic și o mică plajă încă în umbră. Și din acea umbră se înălța Solaro, drept și înalt, roșiatic și cu vârful auriu, ca o frumusețe întronată, și luna albă plutea pe cer în spatele lui. Și înaintea noastră de la est la vest se întindea marea irizată, presărată cu veliere.

La est, desigur, acele bărcuțe erau gri, minuscule și detaliate, dar la vest erau mici bărci de aur, aur strălucitor, ca niște mici flăcări. Și chiar sub noi era o stâncă cu o arcadă erodată prin ea. Apa albastră a mării devenea verde și se transforma în spumă spărgându-se de piatră, și un iaht⁶ luneca prin arcadă.

– Știu stânca aceea, am spus eu. Aproape m-am înecat acolo. Se numește Faraglioni⁷.

– Faraglioni? Da, așa îi spunea și ea, răspunse omul cu fața albă. Era o poveste pe care mi-a spus-o... dar care...

Își duse din nou mâna la frunte.

– Nu, spuse el, am uitat povestea aceea.

Păi, acesta e primul lucru pe care mi-l amintesc, primul vis pe care l-am avut, acea încăpere mică, cerul superb și aerul,

that dear lady of mine, with her shining arms and her graceful robe, and how we sat and talked in half whispers to one another. We talked in whispers not because there was any one to hear, but because there was still such a freshness of mind between us that our thoughts were a little frightened, I think, to find themselves at last in words. And so they went softly.

"Presently we were hungry and we went from our apartment, going by a strange passage with a moving floor, until we came to the great breakfast room—there was a fountain and music. A pleasant and joyful place it was, with its sunlight and splashing, and the murmur of plucked strings. And we sat and ate and smiled at one another, and I would not heed a man who was watching me from a table near by.

"And afterwards we went on to the dancing-hall. But I cannot describe that hall. The place was enormous—larger than any building you have ever seen—and in one place there was the old gate of Capri, caught into the wall of a gallery high overhead. Light girders, stems and threads of gold, burst from the pillars like fountains, streamed like an Aurora across the roof and interlaced, like—like conjuring tricks. All about the

și draga mea doamnă, cu brațele ei sclipitoare și rochia ei elegantă, și cum ședeam și ne vorbeam unul altuia în șoaptă. Vorbeam în șoaptă nu pentru că ne-ar fi ascultat cineva, ci pentru că relația noastră era încă fragedă, iar gândurile noastre erau puțin prea sfioase, cred, ca să se poată regăsi în cuvinte. Așa că ieșeau catifelate.

În acel moment ne era foame așa că am plecat din cameră, am trecut printr-un coridor straniu cu o podea mișcătoare, până ce am ajuns în marea sală unde se servea micul dejun, era o fântână acolo și muzică. Era un loc plăcut și vesel, cu razele soarelui și freamătul mării, și murmurul corzilor ciupite. Și ne-am așezat, am mâncat și ne-am zâmbit unul altuia, și nu am dat atenție unui bărbat care mă urmărea de la o masă din apropiere.

Mai apoi am mers în sala de bal. Dar nu pot descrie acea sală. Acel loc era imens, mai mare ca orice clădire pe care ați văzut-o vreodată, și într-un loc era vechea poartă din Capri⁸, prinsă în zidul unei grinzi mult deasupra noastră. Arcade subțiri, tije și fire de aur, țâșneau din coloane ca din fântâni, radiau ca o Auroră pe tot tavanul și se împleteau, ca... un număr de magie. Peste tot deasupra ringului de dans erau

great circle for the dancers there were beautiful figures, strange dragons, and intricate and wonderful grotesques bearing lights. The place was inundated with artificial light that shamed the newborn day. And as we went through the throng the people turned about and looked at us, for all through the world my name and face were known, and how I had suddenly thrown up pride and struggle to come to this place. And they looked also at the lady beside me, though half the story of how at last she had come to me was unknown or mistold. And few of the men who were there, I know, but judged me a happy man, in spite of all the shame and dishonour that had come upon my name.

"The air was full of music, full of harmonious scents, full of the rhythm of beautiful motions. Thousands of beautiful people swarmed about the hall, crowded the galleries, sat in a myriad recesses; they were dressed in splendid colours and crowned with flowers; thousands danced about the great circle beneath the white images of the ancient gods, and glorious processions of youths and maidens came and went. We two danced, not the dreary monotonies of your days – of this time, I mean – but dances that were beautiful, intoxicating. And even

siluete superbe, dragoni uimitori și extraordinari gargui bine detaliați care purtau lumini. Sala era inundată de o lumină artificială ce făcea de rușine zorii de zi. Și cum mergeam prin mulțime oamenii se întorceau și se uitau la noi, pentru că figura și numele meu erau cunoscute peste tot în lume, și cum am renunțat la orgoliu și la luptă pentru a veni aici. Și se uitau și la domnița de lângă mine, deși jumătate din povestea despre cum a ajuns ea într-un final la mine era necunoscută sau înțeleasă greșit. Și știu că unii bărbați care erau acolo mă considerau un om fericit, în ciuda rușinii și dezonoarei care planau asupra numelui meu.

Atmosfera era saturată de muzică, plină de miresme armonioase, încărcată de ritmul splendidelor mișcări. Mii de oameni frumoși roiau prin sală, aglomerau balcoanele și stăteau în mulțimea de separeuri. Erau îmbrăcați în culori splendide și purtau coroane din flori. Dansau cu miile în uriașul ring sub imaginile albe ale vechilor zei, și glorioase procesiuni formate din feciori și fecioare veneau și plecau. Am dansat și noi, dar nu dansurile plictisitoare și anoste din vremurile dumneavoastră, din vremea aceasta vreau să spun, ci dansuri care erau superbe,

now I can see my lady dancing – dancing joyously. She danced, you know, with a serious face; she danced with a serious dignity, and yet she was smiling at me and caressing me – smiling and caressing with her eyes.

"The music was different," he murmured. "It went – I cannot describe it; but it was infinitely richer and more varied than any music that has ever come to me awake.

"And then – it was when we had done dancing – a man came to speak to me. He was a lean, resolute man, very soberly clad for that place, and already I had marked his face watching me in the breakfasting hall, and afterwards as we went along the passage I had avoided his eye. But now, as we sat in a little alcove, smiling at the pleasure of all the people who went to and fro across the shining floor, he came and touched me, and spoke to me so that I was forced to listen. And he asked that he might speak to me for a little time apart.

"No," I said. "I have no secrets from this lady. What do you want to tell me?"

"He said it was a trivial matter, or at least a dry matter, for a lady to hear.

amețitoare. Chiar și acum o pot vedea pe iubita mea dansând, dansând cu voieșie. Știți, ea dansa cu o seriozitate pe chip, dansa cu demnitate, și totuși îmi zâmbea și mă mângâia... zâmbea și mă mângâia cu privirea ei.

Muzica era diferită, murmură el. Era... nu o pot descrie, dar avea un sunet infinit mai bogat și era mult mai variată decât orice muzică am ascultat vreodată treaz.

Și apoi, asta era după ce am terminat de dansat, un bărbat a venit să îmi vorbească. Era un om uscățiv, hotărât, îmbrăcat foarte sobru pentru acel loc, îi știam figura de când mă urmărise în sala unde am servit micul dejun, și mai apoi când am trecut prin pasaj și i-am evitat privirile. Dar acum, în timp ce stăteam în micul separeu, bucurându-ne de plăcerea cu care oamenii se plimbau încolo și înapoi de-a lungul podelei strălucitoare, a venit și m-a abordat, și mi-a vorbit în așa fel încât am fost forțat să ascult. Și a întrebat dacă poate vorbi cu mine pentru puțin timp între patru ochi.

„Nu”, am răspuns eu. „Nu am secrete față de această domniță. Ce vrei să îmi spui?”

El a spus că e o chestiune banală, sau cel puțin o problemă neinteresantă pentru o doamnă.

"Perhaps for me to hear," said I.

"He glanced at her, as though almost he would appeal to her. Then he asked me suddenly if I had heard of a great and avenging declaration that Evesham had made. Now, Evesham had always before been the man next to myself in the leadership of that great party in the north. He was a forcible, hard and tactless man, and only I had been able to control and soften him. It was on his account even more than my own, I think, that the others had been so dismayed at my retreat. So this question about what he had done reawakened my old interest in the life I had put aside just for a moment.

"I have taken no heed of any news for many days," I said. "What has Evesham been saying?"

"And with that the man began, nothing loath, and I must confess even I was struck by Evesham's reckless folly in the wild and threatening words he had used. And this messenger they had sent to me not only told me of Evesham's speech, but went on to ask counsel and to point out what need they had of me. While he talked, my lady sat a little forward and watched his face and mine.

„Atunci poate că nu e destul de interesantă nici pentru mine”, am spus eu.

El i-a aruncat o privire, ca și cum s-ar fi rugat de ea. Apoi brusc m-a întrebat dacă am auzit o declarație arogantă și agresivă făcută de Evesham. Evesham a fost mereu al doilea după mine în conducerea acelui mare partid din nord. Era un om impetuos, țeapăn și lipsit de tact, și doar eu îl puteam potoli și controla. Cred că mai mult din cauza lui decât din cauza mea au fost ceilalți atât de consternați la plecarea mea. Așa că această întrebare despre ce făcuse mi-a reaprins pentru o clipă vechiul interes pentru viața pe care o lăsasem în urmă.

„Nu am mai dat atenție știrilor de ceva timp”, am zis eu. „Ce a mai spus Evesham?”

Și așa a început acel om să îmi povestească, fără vreo reținere, și trebuie să recunosc că până și eu am fost șocat de nesăbuirea prostească a vorbelor amenințătoare și crude ale lui Evesham. Și acest mesager trimis de ei nu mi-a vorbit doar despre discursul lui Evesham, ci mi-a cerut și sfatul și mi-a spus câtă nevoie au de mine. În timp ce vorbea, iubita mea a stat pe marginea canapelei și a urmărit trăsăturile fețelor noastre.

"My old habits of scheming and organising reasserted themselves. I could even see myself suddenly returning to the north, and all the dramatic effect of it. All that this man said witnessed to the disorder of the party indeed, but not to its damage. I should go back stronger than I had come. And then I thought of my lady. You see—how can I tell you? There were certain peculiarities of our relationship—as things are I need not tell you about that—which would render her presence with me impossible. I should have had to leave her; indeed, I should have had to renounce her clearly and openly, if I was to do all that I could do in the north. And the man knew THAT, even as he talked to her and me, knew it as well as she did, that my steps to duty were—first, separation, then abandonment. At the touch of that thought my dream of a return was shattered. I turned on the man suddenly, as he was imagining his eloquence was gaining ground with me.

"What have I to do with these things now?" I said. "I have done with them. Do you think I am coquetting with your people in coming here?"

"No," he said; "but—"

"Why cannot you leave me alone? I have done with

Vechile mele obiceiuri de a unelti și organiza au intrat din nou în acțiune. Puteam să mă și văd întorcându-mă subit în nord, și întregul efect dramatic pe care l-ar crea. Tot ce a spus acel om trăda într-adevăr dezordinea din partid, dar nu și stricăciunile. Ar trebui să mă întorc mai puternic decât atunci când am plecat. Apoi m-am gândit la ea. Vedeți dumneavoastră, cum să vă explic? Relația noastră avea anumite particularități, nu e nevoie să vi le spun, care ar fi obligat-o să stea departe de mine. Ar fi fost nevoie să o părăsesc, într-adevăr, ar fi trebuit să o repudiez, clar și deschis, dacă era să fac tot ce aș fi putut în nord. Și omul acela ȘTIA acest lucru, chiar și în timp ce ne vorbea, știa la fel de bine cum știa și ea, că pașii mei către întoarcerea la datorie erau întâi separarea, apoi abandonul. La acel gând visul meu de a mă întoarce a fost spulberat. M-am întors deodată împotriva lui, chiar când avea impresia că elocvența lui începea să mă convingă.

„Ce treabă mai am eu cu lucrurile astea?” am spus. „Am terminat-o cu toate astea. Crezi că încerc să cochetez cu oamenii tăi venind aici?”

„Nu”, spuse el, „dar...”.

„De ce nu mă puteți lăsa în pace? Nu mai am nimic de-a

these things. I have ceased to be anything but a private man.'

"'Yes,' he answered. 'But have you thought? – this talk of war, these reckless challenges, these wild aggressions –'

"I stood up.

"'No,' I cried. 'I won't hear you. I took count of all those things, I weighed them – and I have come away.'

"He seemed to consider the possibility of persistence. He looked from me to where the lady sat regarding us.

"'War,' he said, as if he were speaking to himself, and then turned slowly from me and walked away. I stood, caught in the whirl of thoughts his appeal had set going.

"I heard my lady's voice.

"'Dear,' she said; 'but if they have need of you –'

"She did not finish her sentence, she let it rest there. I turned to her sweet face, and the balance of my mood swayed and reeled.

"'They want me only to do the thing they dare not do themselves,' I said. 'If they distrust Evesham they must settle with him themselves.'

face cu lucrurile astea. Nu mai sunt decât un simplu om de rând."

„Da”, răspunse el. „Dar v-ați gândit bine? Toate aceste discuții despre război, aceste provocări nechibzuite, aceste agresii periculoase...”

M-am ridicat în picioare.

„Nu”, am strigat. „Nu te voi asculta. Am ținut cont de toate acele lucruri, le-am cântărit, și am decis să plec”.

Părea să ia în considerare posibilitatea de a insista. Își mută privirea de la mine la locul unde stătea ea și ne privea.

„Război”, a spus el, ca și cum ar fi vorbit cu el însuși, apoi s-a întors încet cu spatele și a plecat. Eu am rămas pe loc, prins în vârtejul gândurilor puse în mișcare de cuvintele lui.

Am auzit vocea iubitei mele.

„Dragă”, spuse ea, „dar dacă au nevoie de tine...”.

Ea nu își termină propoziția, o lăsă în aer. M-am întors să îi văd fața încântătoare, iar dispoziția mea s-a schimbat complet.

„Îmi vor ajutorul doar pentru a face ceea ce ei nu îndrăznesc să facă singuri”, am spus eu. „Dacă nu au încredere în Evesham vor trebui să se descurce singuri cu el.”

"She looked at me doubtfully.

"But war — ' she said.

"I saw a doubt on her face that I had seen before, a doubt of herself and me, the first shadow of the discovery that, seen strongly and completely, must drive us apart for ever.

"Now, I was an older mind than hers, and I could sway her to this belief or that.

"My dear one,' I said, 'you must not trouble over these things. There will be no war. Certainly there will be no war. The age of wars is past. Trust me to know the justice of this case. They have no right upon me, dearest, and no one has a right upon me. I have been free to choose my life, and I have chosen this.'

"But WAR — ' she said.

"I sat down beside her. I put an arm behind her and took her hand in mine. I set myself to drive that doubt away — I set myself to fill her mind with pleasant things again. I lied to her, and in lying to her I lied also to myself. And she was only too ready to believe me, only too ready to forget.

"Very soon the shadow had gone again, and we were

Ea se uită la mine neîncrezătoare.

„Dar război...” spuse ea.

Am văzut o urmă de îndoială pe fața ei pe care o mai văzusem înainte, o ezitare în privința relației noastre, întâia umbră a descoperirii care văzută bine și integral, ne-ar despărți pentru totdeauna.

Dar, aveam o minte mai coaptă ca a ei, și îi puteam schimba convingerile.

„Draga mea”, am spus, „nu trebuie să te îngrijorezi din cauza acestor lucruri. Nu va fi nici un război. Vremea războaielor a trecut. Ai încredere în mine, știu cum merg lucrurile acestea. Nu au nici un drept asupra mea, iubito, nimeni nu are. Sunt liber să aleg cum să îmi trăiesc viața, și am ales asta.”

„Dar RĂZBOI...” , a spus ea.

M-am așezat lângă ea. Mi-am pus brațul pe după umerii ei și am luat-o de mână. M-am hotărât să îi înlătur acea îndoială, m-am hotărât să îi umplu gândurile cu lucruri plăcute din nou. Am mințit-o, și prin asta m-am mințit și pe mine. Și ea era prea pregătită să mă creadă, prea pregătită să uite.

Curând umbrele se risipiră din nou, și ne grăbeam către

hastening to our bathing-place in the Grotta del Bovo Marino, where it was our custom to bathe every day. We swam and splashed one another, and in that buoyant water I seemed to become something lighter and stronger than a man. And at last we came out dripping and rejoicing and raced among the rocks. And then I put on a dry bathing-dress, and we sat to bask in the sun, and presently I nodded, resting my head against her knee, and she put her hand upon my hair and stroked it softly and I dozed. And behold! as it were with the snapping of the string of a violin, I was awakening, and I was in my own bed in Liverpool, in the life of to-day.

"Only for a time I could not believe that all these vivid moments had been no more than the substance of a dream.

"In truth, I could not believe it a dream for all the sobering reality of things about me. I bathed and dressed as it were by habit, and as I shaved I argued why I of all men should leave the woman I loved to go back to fantastic politics in the hard and strenuous north. Even if Evesham did force the world back to war, what was that to me? I was a man, with the heart of a man, and why should I feel the responsibility of a deity for the way the world might go?

locul nostru de scăldat în Grotta del Bovo Marino, unde obișnuiam să ne îmbăiem în fiecare zi. Înotam și ne stropeam unul pe celălalt, în apa sărată păream a fi mai ușor și mai puternic decât un om obișnuit. Și în sfârșit am ieșit, veseli, cu apa șiroind de pe noi și ne-am întrecut printre stânci. Apoi mi-am pus un slip uscat și ne-am încălzit la soare, și îndată am ațipit, odihnindu-mi capul pe genunchii ei, ea și-a pus mâna în părul meu și a început să mă mângâie ușor și am ațipit. Și ce să vezi! la fel de subit ca ruperea unei corzi de vioară, mă trezeam, și eram chiar în patul meu din Liverpool, în viața de acum.

Doar pentru un timp am putut să cred că toate acele momente realiste au fost mai mult decât ceva dintr-un vis.

De fapt, nu puteam să cred că e un vis, în ciuda realității concrete din jurul meu. Mă spălam și mă îmbrăcam din obișnuință, și în timp ce mă bărbieream mă întrebam de ce tocmai eu dintre toți bărbații ar trebui să plec de lângă femeia pe care o iubesc ca să mă întorc la aiurelile politice din nordul dur și obositor. Chiar dacă Evesham ar împinge omenirea înapoi către război, ce îmi păsa mie de asta? Eram un bărbat, cu o inimă de bărbat, și de ce ar trebui să simt responsabilitatea

"You know that is not quite the way I think about affairs, about my real affairs. I am a solicitor, you know, with a point of view.

"The vision was so real, you must understand, so utterly unlike a dream that I kept perpetually recalling little irrelevant details; even the ornament of a book-cover that lay on my wife's sewing-machine in the breakfast-room recalled with the utmost vividness the gilt line that ran about the seat in the alcove where I had talked with the messenger from my deserted party. Have you ever heard of a dream that had a quality like that?"

"Like –?"

"So that afterwards you remembered little details you had forgotten."

I thought. I had never noticed the point before, but he was right.

"Never," I said. "That is what you never seem to do with dreams."

"No," he answered. "But that is just what I did. I am a solicitor, you must understand, in Liverpool, and I could not

unui zeu pentru direcția în care ar merge omenirea?

Știți, eu nu gândesc așa când vine vorba de afacerile mele, de afacerile reale. Sunt avocat, știți, cu o poziție fermă.

Viziunea fusese atât de reală, trebuie să înțelegeți, era atât de diferită de un vis încât îmi tot aminteam mici detalii irelevante. Chiar și ornamentele unei coperti de carte care stătea pe mașina de cusut a soției mele în camera unde serveam micul dejun, îmi aduceam aminte cu cea mai mare claritate lemnul aurit care încadra canapeaua din separeul unde am vorbit cu mesagerul trimis de fostul meu partid. Ați auzit vreodată de un vis cu o asemenea calitate?

– De exemplu?

– Ca mai târziu să vă amintiți mici detalii pe care le-ați uitat.

Am stat și m-am gândit. Nu am remarcat niciodată până acum acest lucru, dar avea dreptate.

– Niciodată, am spus eu. Nu îți aduci aminte niciodată asemenea detalii din vise.

– Nu, răspunse el. Și totuși asta mi s-a întâmplat. Sunt avocat în Liverpool, trebuie să înțelegeți, și nu puteam să nu mă

help wondering what the clients and business people I found myself talking to in my office would think if I told them suddenly I was in love with a girl who would be born a couple of hundred years or so hence, and worried about the politics of my great-great-great-grandchildren. I was chiefly busy that day negotiating a ninety-nine-year building lease. It was a private builder in a hurry, and we wanted to tie him in every possible way. I had an interview with him, and he showed a certain want of temper that sent me to bed still irritated. That night I had no dream. Nor did I dream the next night, at least, to remember.

"Something of that intense reality of conviction vanished. I began to feel sure it WAS a dream. And then it came again.

"When the dream came again, nearly four days later, it was very different. I think it certain that four days had also elapsed in the dream. Many things had happened in the north, and the shadow of them was back again between us, and this time it was not so easily dispelled. I began, I know, with moody musings. Why, in spite of all, should I go back, go back for all the rest of my days to toil and stress, insults and perpetual

întreb oare ce ar crede clienții și oamenii de afaceri cu care vorbeam în biroul meu, dacă le-aș spune din senin că sunt îndrăgostit de o fată care se va naște de abia peste câteva sute de ani, și că îmi fac griji din cauza politicii duse de stră-stră-strănepoții mei. Eram deosebit de ocupat în acea zi cu negocierea unui contract de închiriere a unei clădiri pe 99 de ani. Era un constructor privat foarte grăbit, și voiam să asigurăm contractul în toate felurile posibile. Aveam o întrevedere cu el, și a arătat o lipsă de caracter care m-a făcut să mă culc nervos. În acea noapte nu am visat. Nici în noaptea următoare, sau cel puțin nu mi-am adus aminte.

Ceva de o asemenea intensitate și certitudine a realității a dispărut. Am început să cred cu adevărat că a fost un VIS. Apoi mi-a apărut din nou.

Când visul mi-a apărut din nou, aproape patru zile mai târziu, era foarte diferit. Eram sigur că trecuseră patru zile și în vis. Se întâmplaseră multe în nord, și umbra lor era din nou asupra noastră, iar de data asta nu mai era așa ușor de îndepărtat. Am început, țin minte, cu contemplații triste. De ce, în ciuda a tot, ar trebui să mă întorc, pentru tot restul vieții la osteneală și la stres, la insulte și la o nemulțumire constantă,

dissatisfaction, simply to save hundreds of millions of common people, whom I did not love, whom too often I could do no other than despise, from the stress and anguish of war and infinite misrule? And after all I might fail. THEY all sought their own narrow ends, and why should not I – why should not I also live as a man? And out of such thoughts her voice summoned me, and I lifted my eyes.

"I found myself awake and walking. We had come out above the Pleasure City, we were near the summit of Monte Solaro and looking towards the bay. It was the late afternoon and very clear. Far away to the left Ischia hung in a golden haze between sea and sky, and Naples was coldly white against the hills, and before us was Vesuvius with a tall and slender streamer feathering at last towards the south, and the ruins of Torre dell' Annunziata and Castellammare glittering and near."

I interrupted suddenly:

"You have been to Capri, of course?"

"Only in this dream," he said, "only in this dream. All across the bay beyond Sorrento were the floating palaces of the Pleasure City moored and chained. And northward were the

doar ca să salvez sute de milioane de oameni simpli, pe care nu îi iubeam și pe care prea des nu puteam decât să îi disprețuiesc, de la stresul și suferința creată de război, și de la o proastă guvernare permanentă. Și oricum e posibil să dau greș. Toți își văd de propriul lor interes, de ce nu aș face și eu la fel, de ce să nu trăiesc și eu ca un bărbat normal? Dintre aceste gânduri m-a chemat înapoi vocea ei, și mi-am ridicat privirea.

Eram treaz și mergeam. Ieșisem undeva deasupra Orașului Plăcerilor, eram aproape de vârful Monte Solaro și priveam spre golf. Era o după-amiază târzie și cerul era senin. Foarte departe la stânga insula Ischia atârna într-o ceață aurie între mare și cer, Napoli se profila pe dealuri alb și rece, și înaintea noastră era Vezuviu cu o dâră de fum înaltă și subțire care plutea spre sud ca penele suflate de vânt, iar ruinele orașelor Torre Annunziata⁹ și Castellammare¹⁰ sclipeau în apropiere.

L-am întrerupt subit:

– Ați fost la Capri, nu-i așa?

– Doar în visul acesta, spuse el, doar în visul acesta. Tocmai pe partea cealaltă a golfului după orașul Sorrento¹¹ erau palatele plutitoare ale Orașului Plăcerilor ancorate și înlănțuite.

broad floating stages that received the aeroplanes. Aeroplanes fell out of the sky every afternoon, each bringing its thousands of pleasure-seekers from the uttermost parts of the earth to Capri and its delights. All these things, I say, stretched below.

"But we noticed them only incidentally because of an unusual sight that evening had to show. Five war aeroplanes that had long slumbered useless in the distant arsenals of the Rhinemouth were manoeuvring now in the eastward sky. Evesham had astonished the world by producing them and others, and sending them to circle here and there. It was the threat material in the great game of bluff he was playing, and it had taken even me by surprise. He was one of those incredibly stupid energetic people who seem sent by Heaven to create disasters. His energy to the first glance seemed so wonderfully like capacity! But he had no imagination, no invention, only a stupid, vast, driving force of will, and a mad faith in his stupid idiot 'luck' to pull him through. I remember how we stood out upon the headland watching the squadron circling far away, and how I weighed the full meaning of the sight, seeing clearly the way things must go. And then even it was not too late. I

Iar spre nord erau marile platforme plutitoare unde aterizau avioanele. Ele aterizau în fiecare după-amiază, fiecare aducând mii de iubitori de plăceri din toate colțurile lumii la desfătările pe care le oferea Capri. Toate lucrurile acestea se întindeau sub privirile noastre.

Dar le-am observat doar din întâmplare din cauza unei apariții neașteptate din acea seară. Cinci avioane de război care stătuseră mult timp nefolosite în hangarele de la gura Rinului făceau acum manevre în aer la est. Evesham uimise lumea cu fabricarea lor și a altor câtorva avioane, și prin trimiterea lor să survoleze diverse zone. Ele erau amenințarea palpabilă în acel joc arogant de bluf pe care îl făcea, și m-a surprins chiar și pe mine. Era unul din acei oameni cu prea multă energie care par trimiși din Ceruri să creeze dezastre. La prima vedere energia sa putea fi confundată cu o extraordinară competență! Dar el nu avea imaginație, nici viziune, doar o imensă și stupidă voință, și o credință absurdă că stupidul și prostescul lui noroc îl va salva. Îmi aduc aminte cum stăteam sus pe coasta abruptă urmărind escadrila survolând în depărtare, și cum am cântărit însemnătatea acelei priveliști, văzând clar cum decurg lucrurile. Și pe-a atunci încă nu era prea târziu. Cred că aș fi putut să mă

might have gone back, I think, and saved the world. The people of the north would follow me, I knew, granted only that in one thing I respected their moral standards. The east and south would trust me as they would trust no other northern man. And I knew I had only to put it to her and she would have let me go.... Not because she did not love me!

"Only I did not want to go; my will was all the other way about. I had so newly thrown off the incubus of responsibility: I was still so fresh a renegade from duty that the daylight clearness of what I OUGHT to do had no power at all to touch my will. My will was to live, to gather pleasures and make my dear lady happy. But though this sense of vast neglected duties had no power to draw me, it could make me silent and preoccupied, it robbed the days I had spent of half their brightness and roused me into dark meditations in the silence of the night. And as I stood and watched Evesham's aeroplanes sweep to and fro—those birds of infinite ill omen—she stood beside me watching me, perceiving the trouble indeed, but not perceiving it clearly her eyes questioning my face, her expression shaded with perplexity. Her face was grey because the sunset was fading out of the sky. It was no fault of hers that

întorc și să salvez lumea. Oamenii din nord m-ar fi urmat, știam asta, dacă era un lucru pe care îl respectam la ei acela era standardul lor moral. Estul și sudul ar fi avut încredere în mine mai mult ca în orice alt om din nord. Și știam că trebuie doar să îi spun și ea m-ar fi lăsat să plec... Dar nu pentru că nu m-ar fi iubit!

Doar că eu nu voiam să plec, vrerea mea era tocmai opusul. De așa puțin timp scăpasem de povara responsabilității, de așa puțin timp îmi abandonasem îndatoririle că indiferent cât de clar ar fi fost ce TREBUIA să fac, acest lucru nu îmi putea schimba voința. Voința mea era să trăiesc, să adun experiențe plăcute și să o fac fericită pe iubita mea. Dar deși acest sentiment de abandonare a îndatoririlor nu avea puterea de a mă schimba, putea să mă reducă la tăcere și să mă pună pe gânduri, îmi răpea jumătate din splendoarea zilelor trăite și mă ținea treaz în nopțile tăcute cu meditații întunecate. Și cum stăteam și urmăream avioanele lui Evesham survolând, acele păsări aducătoare de necazuri infinite, ea stătea lângă mine și mă privea, înțelegând problemele întrucâtva, dar nu complet, privirea ei îmi cerceta chipul, iar expresia ei era umbrită de nedumerire. Chipul ei era întunecat din cauza apusului care era

she held me. She had asked me to go from her, and again in the night time and with tears she had asked me to go.

"At last it was the sense of her that roused me from my mood. I turned upon her suddenly and challenged her to race down the mountain slopes. 'No,' she said, as if I jarred with her gravity, but I was resolved to end that gravity, and made her run—no one can be very grey and sad who is out of breath—and when she stumbled I ran with my hand beneath her arm. We ran down past a couple of men, who turned back staring in astonishment at my behaviour—they must have recognised my face. And halfway down the slope came a tumult in the air, clang-clank, clang-clank, and we stopped, and presently over the hill-crest those war things came flying one behind the other."

The man seemed hesitating on the verge of a description.

"What were they like?" I asked.

"They had never fought," he said. "They were just like our ironclads are nowadays; they had never fought. No one knew what they might do, with excited men inside them; few

pe sfârșite. Nu era vina ei că trăia cu mine. Ea îmi mai ceruse să o părăsesc, și în noaptea aceea mi-a cerut, chiar și cu lacrimi în ochi m-a rugat să o părăsesc.

În final a fost conștiința ei care m-a trezit din starea mea. M-am întors brusc către ea și am provocat-o la o întrecere în jos pe povârnișul muntelui. „Nu”, a răspuns ea, de parcă i-aș fi perturbat seriozitatea, dar eu eram hotărât să o scot din acea stare, și am făcut-o să alerge, nimeni nu poate fi foarte posomorât sau trist când e cu sufletul la gură, și când s-a împiedicat am luat-o la braț și am fugit în continuare. Am trecut în fugă pe lângă câțiva bărbați, care si-au întors capetele de uimire văzând comportamentul meu, probabil m-au recunoscut. Și la jumătatea drumului pe versant s-a auzit deodată un tumult în aer, un zăngănit și un țăcănit, așa că ne-am oprit, și în acel moment au venit una după alta în zbor de peste creastă acele mașinării de război.

Bărbatul părea să ezite gândindu-se la o descriere.

– Cum arătau? am întrebat.

– Nu fuseseră folosite niciodată în luptă, spuse el. Erau ca și cuirasatele¹² din ziua de azi, nu luptaseră niciodată. Nimeni nu știa ce ar putea să facă, cu oameni surescitați în ele,

even cared to speculate. They were great driving things shaped like spearheads without a shaft, with a propeller in the place of the shaft."

"Steel?"

"Not steel."

"Aluminium?"

"No, no, nothing of that sort. An alloy that was very common—as common as brass, for example. It was called—let me see—." He squeezed his forehead with the fingers of one hand. "I am forgetting everything," he said.

"And they carried guns?"

"Little guns, firing high explosive shells. They fired the guns backwards, out of the base of the leaf, so to speak, and rammed with the beak. That was the theory, you know, but they had never been fought. No one could tell exactly what was going to happen. And meanwhile I suppose it was very fine to go whirling through the air like a flight of young swallows, swift and easy. I guess the captains tried not to think too clearly what the real thing would be like. And these flying war machines, you know, were only one sort of the endless war contrivances that had been invented and had fallen into

puțini se încumetau să speculeze. Erau niște aparate imense motorizate cu forma unui vârf de sulică fără prăjină, dar cu o elice în locul prăjinii.

– Oțel?

– Nu erau din oțel.

– Aluminiu?

– Nu nu, nimic de genul acesta. Era un aliaj foarte comun, la fel de comun ca alama de exemplu. Se numea... stați puțin... Își apăsă fruntea cu degetele de la o mână. Uit tot, spuse el.

– Și aveau arme?

– Aveau puține, dar trăgeau cu obuze extrem de explozive. Trăgeau cu armele în spate, de la baza cadrului, ca să zic așa, și împungeau cu vârful. Așa era în teorie, știți, dar nu fuseseră niciodată în luptă. Nimeni nu putea spune cu exactitate ce se va întâmpla. Și până una alta bănuiesc că era în regulă să se rotească prin aer ca un stol de rândunici tinere, rapide și ușoare. Căpitanii cred că încercau să nu se gândească prea mult la cum ar fi o luptă adevărată. Și aceste mașinării de război, știți, erau doar un singur tip de aparat din multitudinea de aparate care fuseseră inventate și uitate în timpul lungii păci.

abeyance during the long peace. There were all sorts of these things that people were routing out and furbishing up; infernal things, silly things; things that had never been tried; big engines, terrible explosives, great guns. You know the silly way of these ingenious sort of men who make these things; they turn 'em out as beavers build dams, and with no more sense of the rivers they're going to divert and the lands they're going to flood!

"As we went down the winding stepway to our hotel again, in the twilight, I foresaw it all: I saw how clearly and inevitably things were driving for war in Evesham's silly, violent hands, and I had some inkling of what war was bound to be under these new conditions. And even then, though I knew it was drawing near the limit of my opportunity, I could find no will to go back."

He sighed.

"That was my last chance.

"We didn't go into the city until the sky was full of stars, so we walked out upon the high terrace, to and fro, and —she counselled me to go back.

"My dearest," she said, and her sweet face looked up to

Erau tot felul de drăcii pe care oamenii le scoteau și le reparau, mașinării infernale, aparate stupide. Mașinării care nu fuseseră niciodată testate, mecanisme uriașe, explozibili terifiante, arme grozave. Știți genul de neghiobie a acestor oameni ingenioși care construiesc aceste lucruri, le scot pe bandă rulantă la fel de repede cum își fac castorii baraje, și cu la fel de puțină grijă la râurile pe care le deviază și la terenurile pe care le inundă!

În timp ce coboram iar pe scara șerpuită către hotelul nostru, în amurg, am presimțit totul, am văzut cât de evident și de inevitabil se îndreptau lucrurile către război sub îndrumarea idioată și violentă a lui Evesham, și am avut un fel de viziune care prefigura războiul în aceste condiții noi. Și chiar și atunci, deși știam că mă apropii de sfârșitul șansei mele de a schimba ceva, nu am putut să găsesc voința de a mă întoarce.

Oftă.

Acea a fost ultima mea șansă.

Am mers în oraș de abia când cerul era plin de stele, așa că ne-am plimbat afară pe cea mai înaltă terasă, iar ea m-a sfătuit să mă întorc.

„Iubitule”, a spus ea, și își ridică fața încântătoare

me, 'this is Death. This life you lead is Death. Go back to them, go back to your duty —.'

"She began to weep, saying, between her sobs, and clinging to my arm as she said it, 'Go back — Go back.'

"Then suddenly she fell mute, and, glancing down at her face, I read in an instant the thing she had thought to do. It was one of those moments when one SEES.

"No!" I said.

"No?" she asked, in surprise, and I think a little fearful at the answer to her thought.

"Nothing," I said, 'shall send me back. Nothing! I have chosen. Love, I have chosen, and the world must go. Whatever happens I will live this life—I will live for YOU! It—nothing shall turn me aside; nothing, my dear one. Even if you died—even if you died—'

"Yes," she murmured, softly.

"Then—I also would die."

"And before she could speak again I began to talk, talking eloquently—as I COULD do in that life—talking to exalt love, to make the life we were living seem heroic and glorious; and the thing I was deserting something hard and enormously

uitându-se la mine, „asta e Moarte. Viața aceasta pe care o duci e Moarte. Întoarce-te la ei, întoarce-te la datoria ta...”

Începu să plângă, vorbind, printre suspine, și agățându-se de brațul meu în timp ce vorbea, „Întoarce-te, Întoarce-te”.

Apoi amuți brusc, și privind în jos la fața ei, am citit imediat lucrul pe care se gândea să-l facă. Era unul dintre acele momente când o persoană chiar VEDE.

„Nu!” am spus eu.

„Nu?” întrebă ea, surprinsă, și un pic înfricoșată de răspunsul meu.

„Nimic”, am spus, „nu mă va face să mă întorc. Nimic! Am ales. Iubirea, am ales-o, și restul lumii nu mai contează. Orice s-ar întâmpla voi trăi viața asta, voi trăi pentru TINE! Ei... nimic nu mă va face să mă răzgândesc, nimic draga mea. Chiar și dacă ai muri, chiar și dacă ai muri.”

„Da”, șopti ea, duios.

„Atunci... așa muri și eu.”

Și înainte ca ea să apuce să spună ceva, am început să vorbesc, să vorbesc elocvent, cum mă pricepeam în acea viață, vorbeam pentru a preamări iubirea, pentru a face viața pe care o trăiam să pară eroică și glorioasă, iar lucrurile de care fugeam

ignoble that it was a fine thing to set aside. I bent all my mind to throw that glamour upon it, seeking not only to convert her but myself to that. We talked, and she clung to me, torn too between all that she deemed noble and all that she knew was sweet. And at last I did make it heroic, made all the thickening disaster of the world only a sort of glorious setting to our unparalleled love, and we two poor foolish souls strutted there at last, clad in that splendid delusion, drunken rather with that glorious delusion, under the still stars.

"And so my moment passed.

"It was my last chance. Even as we went to and fro there, the leaders of the south and east were gathering their resolve, and the hot answer that shattered Evesham's bluffing for ever, took shape and waited. And all over Asia, and the ocean, and the south, the air and the wires were throbbing with their warnings to prepare – prepare.

"No one living, you know, knew what war was; no one could imagine, with all these new inventions, what horror war might bring. I believe most people still believed it would be a matter of bright uniforms and shouting charges and triumphs

să pară chinuitoare și extrem de josnice, că era normal să le las în urmă. Mi-am stors mintea să arunc un farmec asupra ei, vrând nu doar să o convertesc pe ea ci și pe mine. Am vorbit amândoi, iar ea s-a agățat de mine, prinsă între tot ce considera nobil și tot ce-i era drag. Și în final am făcut-o să pară eroică, am făcut din dezastrele care se înmulțeau doar un fel de cadru glorios pentru dragostea noastră fără egal, și noi, sărmani și pripiti ajunseserăm acolo într-un final, înveșmântați în acea splendidă iluzie, îmbătați chiar, de acea iluzie glorioasă, sub stelele neclintite.

Și așa momentul meu trecu.

A fost ultima mea șansă. Chiar în timp ce ne plimbam, liderii din sud și din est își făceau curaj, iar răspunsul dur care a spulberat bluful lui Evesham pentru totdeauna, a luat formă și a așteptat. Și în toată Asia, peste ocean, și în sud, aerul și firele zbârâneau, avertizând oamenii să se pregătească..., să se pregătească.

Știți, nimeni din cei care erau vii nu știau ce e războiul, nimeni nu își putea imagina, ce orori ar putea aduce războiul cu toate aceste noi invenții. Cred că mulți oameni încă își închipuiau că va fi doar o chestiune de uniforme sclipitoare,

and flags and bands—in a time when half the world drew its food supply from regions ten thousand miles away —."

The man with the white face paused. I glanced at him, and his face was intent on the floor of the carriage. A little railway station, a string of loaded trucks, a signal-box, and the back of a cottage, shot by the carriage window, and a bridge passed with a clap of noise, echoing the tumult of the train.

"After that," he said, "I dreamt often. For three weeks of nights that dream was my life. And the worst of it was there were nights when I could not dream, when I lay tossing on a bed in THIS accursed life; and THERE—somewhere lost to me—things were happening—momentous, terrible things.... I lived at nights—my days, my waking days, this life I am living now, became a faded, far-away dream, a drab setting, the cover of the book."

He thought.

"I could tell you all, tell you every little thing in the dream, but as to what I did in the daytime—no. I could not tell—I do not remember. My memory—my memory has gone.

înfurtări în strigăte de luptă, triumfuri, steaguri și fanfare, într-un timp când jumătate din populație depindea de regiuni aflate la 16 mii de kilometri depărtare pentru mâncare.

Bărbatul cu fața albă se opri. I-am aruncat o privire, dar privirea sa era fixată în podeaua compartimentului. O mică stație de tren, un șir de cărucioare pentru bagaje pline, clădirea de semnalizare, și spatele unui bordei au trecut în goană pe la fereastra compartimentului, trecu și un pod cu pocnetele obișnuite, creând un ecou al zgomotului trenului.

– După aceea, spuse el, am visat des. În fiecare noapte timp de trei săptămâni acel vis era viața mea. Și cel mai rău era în nopțile în care nu puteam visa, când mă zvârcoleam într-un pat în viața ASTA blestemată, și ACOLO, ceva pierdut, lucruri se întâmplau, lucruri teribile, importante... Noaptea trăiam, zilele mele, atunci când eram treaz, această viață pe care o trăiesc acum, deveniseră un vis șters și depărtat, un cadru mohorât, coperta cărții.

Căzu pe gânduri.

– V-aș putea spune tot, până și cel mai mic detaliu din vis, dar ce făceam în timpul zilei, nu. Nu v-aș putea spune, nu îmi amintesc. Amintirile mele, amintirile mele au dispărut.

The business of life slips from me — "

He leant forward, and pressed his hands upon his eyes.
For a long time he said nothing.

"And then?" said I.

"The war burst like a hurricane."

He stared before him at unspeakable things.

"And then?" I urged again.

"One touch of unreality," he said, in the low tone of a man who speaks to himself, "and they would have been nightmares. But they were not nightmares—they were not nightmares. NO!"

He was silent for so long that it dawned upon me that there was a danger of losing the rest of the story. But he went on talking again in the same tone of questioning self-communion.

"What was there to do but flight? I had not thought the war would touch Capri—I had seemed to see Capri as being out of it all, as the contrast to it all; but two nights after the whole place was shouting and bawling, every woman almost and every other man wore a badge—Evesham's badge—and there was no music but a jangling war-song over and over

Chestiunile vieții de zi cu zi sunt pierdute pentru mine.

Se aplecă și își duse mâinile la ochi. Nu spuse nimic pentru un timp.

– Și apoi? am spus eu.

– Războiul a erupt ca un vulcan.

Se holba la lucrurile cumplite dinaintea sa.

– Și apoi? Am insistat.

– Un singur strop de ireal, spuse el, pe tonul șoptit al unui om care vorbește singur, și ar fi fost doar coșmaruri. Dar nu erau coșmaruri, nu erau coșmaruri. NU!

Fusese tăcut pentru așa mult timp încât credeam că exista posibilitatea de a pierde restul poveștii. Dar a continuat să vorbească pe același ton introspectiv și interogativ.

– Ce altceva puteam face în afară de a fugi? Nu credeam că războiul va ajunge în Capri, păream a vedea Capri ca fiind în afara conflictului, ca ceva care contrasta cu el, dar după două nopți întreaga zonă era plină de strigăte și urlete, aproape fiecare femeie și unul din doi bărbați purtau însemne, însemnele lui Evesham, și nu mai era muzică ci doar un cântec

again, and everywhere men enlisting, and in the dancing halls they were drilling. The whole island was awl with rumours; it was said, again and again, that fighting had begun. I had not expected this. I had seen so little of the life of pleasure that I had failed to reckon with this violence of the amateurs. And as for me, I was out of it. I was like a man who might have prevented the firing of a magazine. The time had gone. I was no one; the vainest stripling with a badge counted for more than I. The crowd jostled us and bawled in our ears; that accursed song deafened us; a woman shrieked at my lady because no badge was on her, and we two went back to our own place again, ruffled and insulted—my lady white and silent, and I aquiver with rage. So furious was I, I could have quarrelled with her if I could have found one shade of accusation in her eyes.

"All my magnificence had gone from me. I walked up and down our rock cell, and outside was the darkling sea and a light to the southward that flared and passed and came again.

"We must get out of this place," I said over and over. "I have made my choice, and I will have no hand in these

de război distorsionat care se repeta la infinit, și peste tot bărbații se înrolau, iar în sălile de dans se antrenau. Întreaga insulă era năpădită de zvonuri, se spunea, iar și iar, că luptele au început. Nu mă așteptam la asta. Trăisem așa puțin din viața aceea plină de plăceri încât nu am reușit să iau în calcul această violență a celor neîncercați în luptă. Iar în ceea ce mă privește, eu nu luam parte la asta. Eram ca un om care ar fi putut preveni aprinderea unui fitil. Timpul acela trecuse. Acum eram un nimeni, cel mai orgolios flăcău cu un însemn era mai important decât mine. Mulțimea ne îngrămădea și striga în urechile noastre, acel cântec nenorocit ne asurzea, o femeie a zbierat la iubita mea pentru că nu purta însemne, așa că noi doi ne-am întors în camera noastră, ciufuliți și jigniți, iubita mea era albă și tăcută, iar eu tremuram de furie. Eram atât de nervos, încât aș fi putut să mă cert cu ea dacă aș fi văzut vreo urmă de învinuire în ochii ei.

Toată măreția mea dispăruse. M-am învârtit prin camera noastră de piatră, afară era marea întunecată și o lumină spre sud care creștea și se stingea apoi iar se aprindea.

„Trebuie să plecăm de aici”, am repetat iar și iar. „M-am hotărât, nu mă voi implica în acest conflict, nu voi avea nimic

troubles. I will have nothing of this war. We have taken our lives out of all these things. This is no refuge for us. Let us go.'

"And the next day we were already in flight from the war that covered the world.

"And all the rest was Flight – all the rest was Flight."

He mused darkly.

"How much was there of it?"

He made no answer.

"How many days?"

His face was white and drawn and his hands were clenched. He took no heed of my curiosity.

I tried to draw him back to his story with questions.

"Where did you go?" I said.

"When?"

"When you left Capri."

"Southwest," he said, and glanced at me for a second.

"We went in a boat."

"But I should have thought an aeroplane?"

"They had been seized."

I questioned him no more. Presently I thought he was

de-a face cu acest război. Viețile noastre nu au legătură cu aceste lucruri. Aici nu ne putem adăposti. Hai să plecăm."

Iar în ziua următoare eram deja pe fugă din calea războiului care cuprinsese lumea.

Și totul după aceea a fost o Fugă, totul a fost o Fugă.

Gândurile negre îl năpădiră.

– Cât timp a fost asta?

El nu răspunse.

Câte zile?

Era tras la față și alb, iar mâinile lui erau încleștate. Nu dădu atenție întrebării mele.

Am încercat să îl fac să continue povestea punându-i întrebări.

Unde v-ați dus? am întrebat.

– Când?

– După ce ați plecat din Capri.

– Spre sud-vest, spuse el, și îmi aruncă o privire scurtă.

Am plecat într-o barcă.

– Dar de ce nu cu un avion?

– Fuseseră confiscate.

Nu l-am mai întrebat nimic. În acel moment am crezut că

beginning again. He broke out in an argumentative monotone:

"But why should it be? If, indeed, this battle, this slaughter and stress IS life, why have we this craving for pleasure and beauty? If there IS no refuge, if there is no place of peace, and if all our dreams of quiet places are a folly and a snare, why have we such dreams? Surely it was no ignoble cravings, no base intentions, had brought us to this; it was Love had isolated us. Love had come to me with her eyes and robed in her beauty, more glorious than all else in life, in the very shape and colour of life, and summoned me away. I had silenced all the voices, I had answered all the questions—I had come to her. And suddenly there was nothing but War and Death!"

I had an inspiration.

"After all," I said, "it could have been only a dream."

"A dream!" he cried, flaming upon me, "a dream—when even now —"

For the first time he became animated. A faint flush crept into his cheek. He raised his open hand and clenched it, and dropped it to his knee. He spoke, looking away from me, and

începe din nou. Începu să vorbească coerent și monoton:

– Dar de ce ar fi așa? Dacă într-adevăr această luptă, acest măcel și stres ÎNSEAMNĂ viață, de ce avem această nevoie de frumusețe și plăcere? Dacă nu este NICI un refugiu, dacă nu există nici un loc în care poate fi pace, și dacă toate speranțele noastre pentru un loc ferit sunt doar o nebunie și o capcană, de ce avem asemenea vise? Cu siguranță nu a fost vreo poftă rușinoasă, nici un instinct primar care ne-a adus aici, Iubirea a fost cea care ne-a adus împreună. Iubirea a venit la mine având ochii ei și fiind îmbrăcată în frumusețea ei, mai minunată ca orice altceva din viață, chiar în forma și culoarea vieții, și m-a invitat să plec cu ea. Redusesem la tăcere toate vocile, răspunsesem la toate întrebările, venisem la ea. Și dintr-o dată nu mai era nimic în afară de Război și Moarte!

Am avut o idee.

– Totuși, am spus eu, poate a fost doar un vis.

– Un vis! strigă el furios către mine, un vis... când până și acum...

Pentru prima dată a devenit însuflețit. O roșeață estompată i-a apărut pe obraz. Și-a ridicat palma deschisă, a strâns-o într-un pumn și l-a trântit pe genunchiul său. Vorbi,

for all the rest of the time he looked away. "We are but phantoms," he said, "and the phantoms of phantoms, desires like cloud shadows and wills of straw that eddy in the wind; the days pass, use and wont carry us through as a train carries the shadow of its lights, so be it! But one thing is real and certain, one thing is no dreamstuff, but eternal and enduring. It is the centre of my life, and all other things about it are subordinate or altogether vain. I loved her, that woman of a dream. And she and I are dead together!

"A dream! How can it be a dream, when it drenched a living life with unappeasable sorrow, when it makes all that I have lived for and cared for, worthless and unmeaning?

"Until that very moment when she was killed I believed we had still a chance of getting away," he said. "All through the night and morning that we sailed across the sea from Capri to Salerno, we talked of escape. We were full of hope, and it clung about us to the end, hope for the life together we should lead, out of it all, out of the battle and struggle, the wild and empty passions, the empty arbitrary 'thou shalt' and 'thou shalt not' of the world. We were uplifted, as though our quest was a holy

uitându-se în altă parte, iar pentru restul conversației nu îmi mai aruncă nici o privire. Suntem doar fantome, a spus el, fantomele fantomelor chiar, dorințele noastre ca umbrele norilor, iar voința ca un pai într-un vârtej de vânt. Zilele trec, obiceiurile și deprinderile ne poartă la fel cum un tren poartă umbra luminilor sale, așa să fie! Doar un singur lucru e real și cert, un singur lucru nu este ceva dintr-un vis ci este etern și statornic. Este esența vieții mele, și orice altceva e secundar sau chiar inutil pe de-a-ntregul. Am iubit-o, pe femeia aceea din vis. Și amândoi suntem morți!

Un vis! Cum poate fi un vis, când a înecat o viață reală în tulbure amărăciune, când toate lucrurile pentru care am trăit și toți pe care i-am iubit au devenit inutili și fără sens.

Până în acel ultim moment când ea a fost ucisă am crezut că încă mai aveam o șansă de-a scăpa, a spus el. Toată noaptea și dimineața în care am navigat din Capri către Salerno¹³ am vorbit despre cum am putea scăpa. Eram plini de speranță, și acea speranță a rămas cu noi până la final, speranța unei vieți petrecute împreună, departe de toate, departe de lupte și conflicte, de pasiunile sălbatice și deșarte, și de legile arbitrare și inutile ale lumii¹⁴. Aveam moralul ridicat, de parcă misiunea

thing, as though love for one another was a mission....

"Even when from our boat we saw the fair face of that great rock Capri—already scarred and gashed by the gun emplacements and hiding-places that were to make it a fastness—we reckoned nothing of the imminent slaughter, though the fury of preparation hung about in puffs and clouds of dust at a hundred points amidst the grey; but, indeed, I made a text of that and talked. There, you know, was the rock, still beautiful, for all its scars, with its countless windows and arches and ways, tier upon tier, for a thousand feet, a vast carving of grey, broken by vine-clad terraces, and lemon and orange groves, and masses of agave and prickly pear, and puffs of almond blossom. And out under the archway that is built over the Piccola Marina other boats were coming; and as we came round the cape and within sight of the mainland, another little string of boats came into view, driving before the wind towards the southwest. In a little while a multitude had come out, the remoter just little specks of ultramarine in the shadow of the eastward cliff.

"It is love and reason,' I said, 'fleeing from all this madness, of war.'

noastră era sfântă, ca și cum menirea noastră era iubirea...

Chiar și când am văzut din barca noastră frumosul versant al măreței stânci Capri, deja tăiat și crestat de amplasamente de artilerie și ascunzători care trebuiau să o transforme într-o fortăreață, nu ne-am imaginat ce măcel va urma, deși furia pregătirilor era încă vizibilă, cu nori și trombe de praf în sute de locuri pe fațada gri a stâncii. Dar, am deschis subiectul și am vorbit. Acolo, știți, era stânca, încă splendidă în ciuda tăieturilor, cu nenumăratele ferestre, arcade și caneluri, nivel după nivel, trei sute de metri, o vastă sculptură în gri, trunchiată de terasele acoperite de plante agățătoare, crângurile cu portocali și lămâi, multitudinea de agave și smochine chumbo¹⁵, și norișorii formați de florile de migdal. Iar sub bolta care e construită deasupra portului Marina Piccola¹⁶ soseau alte bărci, și cum am ajuns pe partea cealaltă a capului și îndeajuns de aproape să vedem țărmul, alt șir de bărci a intrat în raza noastră vizuală, navigând cu vântul în spate spre sud-vest. În scurt timp o puzderie de vase ieșiseră în larg, cele mai depărtate erau doar particule de ultramarin în umbra falezei de la est.

„Din cauza iubirii și rațiunii fugim de toată această nebunie a războiului”, am spus.

"And though we presently saw a squadron of aeroplanes flying across the southern sky we did not heed it. There it was – a line of little dots in the sky – and then more, dotting the southeastern horizon, and then still more, until all that quarter of the sky was stippled with blue specks. Now they were all thin little strokes of blue, and now one and now a multitude would heel and catch the sun and become short flashes of light. They came rising and falling and growing larger, like some huge flight of gulls or rooks, or such-like birds moving with a marvellous uniformity, and ever as they drew nearer they spread over a greater width of sky. The southward wing flung itself in an arrow-headed cloud athwart the sun. And then suddenly they swept round to the eastward and streamed eastward, growing smaller and smaller and clearer and clearer again until they vanished from the sky. And after that we noted to the northward and very high Evesham's fighting machines hanging high over Naples like an evening swarm of gnats.

"It seemed to have no more to do with us than a flight of birds.

"Even the mutter of guns far away in the southeast seemed to us to signify nothing....

Deși în acel moment am văzut o escadrilă de avioane zburând pe cer în sud nu le-am dat atenție. Acolo erau, o linie punctată pe cer, apoi mai multe, presărau orizontul la sud-est, apoi și mai multe până când toată acea porțiune a cerului era punctată de pete albastre. Acum erau toate niște mici și înguste linii albastre, întâi unul apoi mai multe se înclinau și reflectau lumina soarelui devenind scânteieri luminoase. Veneau când în ascensiune când în picaj devenind din ce în ce mai mari, ca un stol imens de pescăruși sau ciori, sau alte asemenea păsări care se mișcă perfect uniform în formație, și cu cât se apropiau mai mult cu atât acopereau o porțiune mai mare a cerului. Flotila de la sud s-a avântat de-a curmezișul spre soare ca un nor cu vârf de săgeată. Apoi brusc au virat și au început să șiroiască spre est, micșorându-se din ce în ce mai mult și devenind din ce în ce mai clare până ce au dispărut de pe cer. După aceea am observat în înaltul cerului la nord avioanele lui Evesham plutind deasupra orașului Napoli ca un roi de țânțari pe seară.

Păreau să nu aibă nimic mai mult de-a face cu noi decât un stol de păsări.

Până și zgomotul focurilor de armă din depărtare de la sud-est părea să nu aibă nici o importanță pentru noi...

"Each day, each dream after that, we were still exalted, still seeking that refuge where we might live and love. Fatigue had come upon us, pain and many distresses. For though we were dusty and stained by our toilsome tramping, and half starved and with the horror of the dead men we had seen and the flight of the peasants—for very soon a gust of fighting swept up the peninsula—with these things haunting our minds it still resulted only in a deepening resolution to escape. O, but she was brave and patient! She who had never faced hardship and exposure had courage for herself—and me. We went to and fro seeking an outlet, over a country all commandeered and ransacked by the gathering hosts of war. Always we went on foot. At first there were other fugitives, but we did not mingle with them. Some escaped northward, some were caught in the torrent of peasantry that swept along the main roads; many gave themselves into the hands of the soldiery and were sent northward. Many of the men were impressed. But we kept away from these things; we had brought no money to bribe a passage north, and I feared for my lady at the hands of these conscript crowds. We had landed at Salerno, and we had been turned back from Cava, and we had tried to cross towards

În fiecare zi, în fiecare vis după aceea, încă mai eram exaltați, încă mai căutam acel refugiu unde am putea trăi și iubi. Am fost cuprinși de oboseală, de durere și de multe suferințe. Eram prăfuiți și murdari din cauza drumului lung și obositor, morți de foame, îngroziți de oamenii morți pe care îi văzusem și de fuga țăranilor. Imediat izbucniseră lupte în toată peninsula. Cu aceste lucruri în minte ce nu ne dădeau pace decizia noastră de a fugi a devenit doar mai îndârjită. Vai, și ce curajoasă și tenace era! Ea care nu a înfruntat niciodată greutăți și pericole avea destul curaj pentru amândoi. Am mers încolo și încoace căutând o ieșire, printr-o țară sechestrată și jefuită de armatele care se grupau. Am mers mereu pe jos. La început mai erau și alți fugari cu noi, dar nu ne-am amestecat cu ei. Unii au fugit spre nord, alții s-au amestecat în puhoaiile de țărani care mergeau pe drumurile principale, mulți s-au predat soldaților și au fost duși spre nord. Mulți dintre bărbați au fost înrolați cu forța. Dar noi am stat departe, nu aveam bani pentru a ne cumpăra trecerea în siguranță spre nord, și îmi era frică să nu pățească ceva iubita mea din cauza cetelor de recruți. Am debarcat la Salerno, și am fost alungați din Cava¹⁷, am încercat să mergem spre Taranto¹⁸ printr-o trecătoare peste muntele

Taranto by a pass over Mount Alburno, but we had been driven back for want of food, and so we had come down among the marshes by Paestum, where those great temples stand alone. I had some vague idea that by Paestum it might be possible to find a boat or something, and take once more to sea. And there it was the battle overtook us.

"A sort of soul-blindness had me. Plainly I could see that we were being hemmed in; that the great net of that giant Warfare had us in its toils. Many times we had seen the levies that had come down from the north going to and fro, and had come upon them in the distance amidst the mountains making ways for the ammunition and preparing the mounting of the guns. Once we fancied they had fired at us, taking us for spies—at any rate a shot had gone shuddering over us. Several times we had hidden in woods from hovering aeroplanes.

"But all these things do not matter now, these nights of flight and pain.... We were in an open place near those great temples at Paestum, at last, on a blank stony place dotted with spiky bushes, empty and desolate and so flat that a grove of eucalyptus far away showed to the feet of its stems. How I can see it! My lady was sitting down under a bush, resting a little,

Alburno¹⁹, dar am fost întorși din drum din cauza lipsei de provizii, așa că am coborât în mlaștinile de lângă Paestum²⁰, unde acele mărețe temple stau solitare. Aveam o vagă idee că pe lângă Paestum am putea găsi vreo barcă sau ceva, care să ne ducă din nou pe mare. Și acolo ne-a prins războiul din urmă.

Un fel de întunecime mi-a cuprins sufletul. Puteam vedea clar că eram înconjuțați, că plasa marelui Război ne prinsese în capcană. De multe ori am văzut recruți veniți din nord mergând încolo și înapoi, și îi vedeam și acum în depărtare prin munți făcând adăposturi pentru muniții și pregătind montarea tunurilor. Odată am avut impresia că au tras în noi luându-ne drept spioni, oricum, o împușcătură a trecut zbârnâind pe deasupra noastră. De mai multe ori ne-am ascuns de avioanele amenințătoare în păduri.

Dar toate acestea nu contează acum, aceste nopți de fugă și durere... Eram în sfârșit într-un loc deschis în apropiere de acele mărețe temple de la Paestum, pe un câmp viran și pietros presărat cu tufișuri țepoase, gol și pustiu, și atât de plat încât un crâng de eucalipti din depărtare se vedea complet până la rădăcini. Cât de clar pot vedea totul! Iubita mea stătea jos sub o

for she was very weak and weary, and I was standing up watching to see if I could tell the distance of the firing that came and went. They were still, you know, fighting far from each other, with those terrible new weapons that had never before been used: guns that would carry beyond sight, and aeroplanes that would do—What THEY would do no man could foretell.

"I knew that we were between the two armies, and that they drew together. I knew we were in danger, and that we could not stop there and rest!

"Though all these things were in my mind, they were in the background. They seemed to be affairs beyond our concern. Chiefly, I was thinking of my lady. An aching distress filled me. For the first time she had owned herself beaten and had fallen a-weeping. Behind me I could hear her sobbing, but I would not turn round to her because I knew she had need of weeping, and had held herself so far and so long for me. It was well, I thought, that she would weep and rest and then we would toil on again, for I had no inkling of the thing that hung so near. Even now I can see her as she sat there, her lovely hair upon her shoulder, can mark again the deepening hollow of her

tufă, odihnindu-se puțin, căci era foarte slăbită și obosită, iar eu stăteam în picioare uitându-mă să văd dacă îmi pot da seama de unde a venit focul de armă care a trecut pe lângă noi. Știți, ei încă se luptau unii cu alții de la mare depărtare, cu acele arme noi teribile care nu mai fuseseră folosite vreodată: tunuri care ar trage mai departe decât poți vedea și avioane care ar... CE făceau nimeni nu putea prezice.

Știam că suntem între cele două armate, și că se apropiau una de cealaltă. Știam că suntem în pericol, și că nu ne puteam opri acolo ca să ne odihnim!

Deși toate aceste lucruri erau în mintea mea, erau pe fundal. Păreau a fi lucruri cu care nu aveam legătură. În primul rând mă gândeam la iubita mea. Am fost cuprins de durere și tristețe. Pentru prima dată ea s-a arătat învinsă și a început să plângă. O puteam auzi în spatele meu cum suspina, dar nu voiam să mă întorc spre ea pentru că știam că simțea nevoia să plângă, și că s-a abținut așa de mult timp pentru mine. Credeam că îi fac bine plânsul și odihna, ca apoi să ne continuăm drumul anevoios, dar eu nu aveam nici cea mai mică bănuială ce era în apropiere. Chiar și acum o pot vedea stând acolo, părul ei minunat îi venea pe umăr, îmi pot aduce aminte iar adâncirea

cheek.

"If we had parted,' she said, 'if I had let you go.'

"No,' said I. 'Even now, I do not repent. I will not repent; I made my choice, and I will hold on to the end.'

"And then –

"Overhead in the sky something flashed and burst, and all about us I heard the bullets making a noise like a handful of peas suddenly thrown. They chipped the stones about us, and whirled fragments from the bricks and passed...."

He put his hand to his mouth, and then moistened his lips.

"At the flash I had turned about....

"You know – she stood up –

"She stood up; you know, and moved a step towards me –

"As though she wanted to reach me –

"And she had been shot through the heart."

He stopped and stared at me. I felt all that foolish incapacity an Englishman feels on such occasions. I met his

obrajilor ei.

„Dacă ne-am fi despărțit”, spuse ea, „dacă ți-aș fi dat drumul”.

„Nu”, am spus eu. „Chiar și acum, nu regret. Nu voi regreta, am ales, și voi continua pe acest drum până la final.”

Și apoi...

Deasupra pe cer ceva a scânteiat și a explodat, și peste tot în jurul nostru am auzit gloanțele făcând un zgomot ca un pumn de boabe de mazăre aruncate brusc. Au spart pietrele din jurul nostru, au aruncat în toate părțile fragmente de cărămidă și au trecut...

Și-a dus mâna la gură, apoi și-a umezit buzele.

– În timpul scânteierii mă întorsesem...

Știți, ea se ridicase...

Se ridicase în picioare, înțelegeți, și a făcut un pas către mine...

Ca și cum ar fi vrut să vină la mine...

Și a fost împușcată în inimă.

El s-a oprit și s-a uitat fix la mine. Am simțit toată acea neputință stupidă pe care un englez o simte în asemenea

eyes for a moment, and then stared out of the window. For a long space we kept silence. When at last I looked at him he was sitting back in his corner, his arms folded, and his teeth gnawing at his knuckles.

He bit his nail suddenly, and stared at it.

"I carried her," he said, "towards the temples, in my arms—as though it mattered. I don't know why. They seemed a sort of sanctuary, you know, they had lasted so long, I suppose.

"She must have died almost instantly. Only—I talked to her—all the way."

Silence again.

"I have seen those temples," I said abruptly, and indeed he had brought those still, sunlit arcades of worn sandstone very vividly before me.

"It was the brown one, the big brown one. I sat down on a fallen pillar and held her in my arms.... Silent after the first babble was over. And after a little while the lizards came out and ran about again, as though nothing unusual was going on, as though nothing had changed.... It was tremendously still there, the sun high, and the shadows still; even the shadows of the weeds upon the entablature were still—in spite of the

situații. I-am întâlnit privirea pentru un moment, apoi m-am holbat pe geam. Pentru un timp lung am tăcut amândoi. Când în sfârșit m-am uitat la el, stătea băgat în colțul lui, cu mâinile împreunate rozându-și articulațiile degetelor.

Dintr-o dată și-a mușcat unghia și s-a holbat la ea.

– Am dus-o în brațe, a spus el, spre temple, de parcă ar fi contat. Nu știu de ce. Păreau a fi un fel de sanctuar, știți, pentru că rezistaseră atâta vreme, presupun.

Ea trebuie să fi murit aproape instantaneu. Dar, am vorbit cu ea, tot drumul.

Din nou tăcere.

– Am văzut acele temple, am spus din senin, și într-adevăr mi-a adus aminte foarte clar de acele arcade înșorite, statornice, de gresie tocită.

– Era cea maronie, cea mare și maronie. M-am așezat pe o coloană căzută și am ținut-o în brațe... Tăcut după ce primul murmur s-a terminat. Și după o vreme șopârlele au ieșit și au început să fugă iar încolo și-ncoace, de parcă nu se întâmpla nimic neobișnuit, de parcă nimic nu s-ar fi schimbat... Atmosfera era incredibil de nemișcată acolo, soarele sus pe cer, și umbrele neclintite, până și umbrele buruienilor pe

thudding and banging that went all about the sky.

"I seem to remember that the aeroplanes came up out of the south, and that the battle went away to the west. One aeroplane was struck, and overset and fell. I remember that – though it didn't interest me in the least. It didn't seem to signify. It was like a wounded gull, you know – flapping for a time in the water. I could see it down the aisle of the temple – a black thing in the bright blue water.

"Three or four times shells burst about the beach, and then that ceased. Each time that happened all the lizards scuttled in and hid for a space. That was all the mischief done, except that once a stray bullet gashed the stone hard by – made just a fresh bright surface.

"As the shadows grew longer, the stillness seemed greater.

"The curious thing," he remarked, with the manner of a man who makes a trivial conversation, "is that I didn't THINK – I didn't think at all. I sat with her in my arms amidst the stones – in a sort of lethargy – stagnant.

"And I don't remember waking up. I don't remember

antablament erau încremenite, în ciuda bufniturilor și bubuiturilor care se auzeau din înaltul cerului.

Parcă îmi amintesc că avioanele au venit dinspre sud, și că lupta s-a mutat la vest. Un avion a fost lovit, s-a întors invers și a căzut. Îmi aduc aminte asta, deși nu mă interesa câtuși de puțin. Nu părea să conteze. Era ca un pescăruș rănit, știți, care se zbate pentru un timp în apă. Îl puteam vedea prin culoarul templului, o chestie neagră în apa albastră și limpede.

De trei sau patru ori au explodat obuze pe plajă, apoi s-au oprit. De fiecare dată când au explodat toate șopârlele au tulit-o și s-au ascuns pentru o vreme. Acelea erau toate stricăciunile, mai puțin când un glonț rătăcit a crestat adânc o piatră, creând o nouă suprafață netedă.

În timp ce umbrele creșteau, nemișcarea părea mai accentuată.

Chestia ciudată, remarcă el, în maniera unui om care începe o conversație banală, era că eu nu GÂNDEAM, nu gândeam deloc. Stăteam cu ea în brațe printre pietre, într-un fel de letargie, inert.

Și nu îmi amintesc să mă fi trezit. Nu îmi aduc aminte să

dressing that day. I know I found myself in my office, with my letters all slit open in front of me, and how I was struck by the absurdity of being there, seeing that in reality I was sitting, stunned, in that Paestum temple with a dead woman in my arms. I read my letters like a machine. I have forgotten what they were about."

He stopped, and there was a long silence.

Suddenly I perceived that we were running down the incline from Chalk Farm to Euston. I started at this passing of time. I turned on him with a brutal question, with the tone of Now or never.

"And did you dream again?"

"Yes."

He seemed to force himself to finish. His voice was very low.

"Once more, and as it were only for a few instants. I seemed to have suddenly awakened out of a great apathy, to have risen into a sitting position, and the body lay there on the stones beside me. A gaunt body. Not her, you know. So soon – it was not her....

"I may have heard voices. I do not know. Only I knew

mă fi îmbrăcat în acea zi. Știu că m-am trezit la birou, cu toate scrisorile deschise în fața mea, și cât de șocat am fost de absurditatea prezenței mele acolo, văzând că în realitate stăteam, stupefiat, în acel templu din Paestum cu o femeie moartă în brațe. Mi-am citit scrisorile mecanic. Am uitat despre ce era vorba în ele.

Se opri, apoi urmă o pauză lungă.

Deodată mi-am dat seama că mergeam pe panta care duce de la Chalk Farm²¹ la Euston²². Am tresărit gândindu-mă la trecerea timpului. M-am întors către el cu o întrebare brutală, pe un ton de „Acum ori niciodată.”

– Și ai mai visat?

– Da

Părea că se forțează să termine povestea. Vocea lui era foarte slabă.

– Încă o dată, și doar pentru câteva momente. Părea că m-am trezit brusc dintr-o mare apatie, eram așezat, și cadavrul era întins pe pietre lângă mine. Un cadavru sfrijit. Nu era ea, știți. Așa de curând, nu era ea...

E posibil să fi auzit voci. Nu știu. Dar știam sigur că

clearly that men were coming into the solitude and that that was a last outrage.

"I stood up and walked through the temple, and then there came into sight—first one man with a yellow face, dressed in a uniform of dirty white, trimmed with blue, and then several, climbing to the crest of the old wall of the vanished city, and crouching there. They were little bright figures in the sunlight, and there they hung, weapon in hand, peering cautiously before them.

"And further away I saw others and then more at another point in the wall. It was a long lax line of men in open order.

"Presently the man I had first seen stood up and shouted a command, and his men came tumbling down the wall and into the high weeds towards the temple. He scrambled down with them and led them. He came facing towards me, and when he saw me he stopped.

"At first I had watched these men with a mere curiosity, but when I had seen they meant to come to the temple I was moved to forbid them. I shouted to the officer.

"You must not come here," I cried, "I am here. I am here

veneau oameni în acel loc pustiu și că aceea era o ultimă crimă.

M-am ridicat și am mers prin templu, și atunci i-am văzut, întâi un bărbat cu fața galbenă, îmbrăcat cu o uniformă de un alb murdar, brodată cu albastru, apoi mai mulți, cățărându-se pe vechiul zid al cetății dispărute, și ghemuindu-se acolo. Erau niște mici siluete lucitoare în lumina soarelui, și acolo au stat agățați, cu armele în mâini, scrutând prudenți în fața lor.

Ceva mai departe i-am văzut pe alții și apoi și mai mulți în altă parte a zidului. Era o linie lungă și lăbărțată de bărbați într-o formație de luptă desfășurată.

Numaidecât, primul bărbat pe care l-am văzut s-a ridicat și a strigat un ordin, și oamenii lui au coborât rostogolindu-se de pe zid în buruienile înalte dinspre templu. A coborât și el după ei și i-a condus. A venit îndreptându-se spre mine, și când m-a văzut s-a oprit.

La început i-am urmărit pe acei bărbați din pură curiozitate, dar când am văzut că vor să intre în templu am simțit că trebuie să îi împiedic. Am strigat la ofițer.

„Nu trebuie să intrați aici”, am implorat, „eu sunt aici.

with my dead.'

"He stared, and then shouted a question back to me in some unknown tongue.

"I repeated what I had said.

"He shouted again, and I folded my arms and stood still. Presently he spoke to his men and came forward. He carried a drawn sword.

"I signed to him to keep away, but he continued to advance. I told him again very patiently and clearly: 'You must not come here. These are old temples and I am here with my dead.'

"Presently he was so close I could see his face clearly. It was a narrow face, with dull grey eyes, and a black moustache. He had a scar on his upper lip, and he was dirty and unshaven. He kept shouting unintelligible things, questions perhaps, at me.

"I know now that he was afraid of me, but at the time that did not occur to me. As I tried to explain to him he interrupted me in imperious tones, bidding me, I suppose, stand aside.

"He made to go past me, And I caught hold of him.

Sunt aici cu cei morți."

S-a holbat la mine, apoi a strigat întrebându-mă ceva într-o limbă necunoscută.

Am repetat ce tocmai spusese.

El a țipat iar, și eu mi-am încrucișat brațele și am rămas nemișcat. Imediat le vorbi oamenilor lui și înaintă. Ținea în mână o sabie.

I-am făcut semne să stea departe, dar el a continuat să avanseze. I-am spus iar foarte clar și răbdător: „Nu trebuie să vii aici. Acestea sunt temple antice și eu sunt aici doar cu morții."

Ajunsese atât de aproape că îi puteam vedea clar fața. Era o față îngustă, cu ochi gri întunecați, și cu o mustață neagră. Avea o cicatrice pe buza de sus, și era murdar și neras. A continuat să strige într-o limbă de neînțeles, întrebări probabil, adresate mie.

Acum știu că îi era frică de mine, dar în acel moment nu mi-am dat seama. În timp ce încercam să îi explic m-a întrerupt cu un ton poruncitor, ordonându-mi, cred, să mă dau la o parte.

A dat să treacă pe lângă mine, Și eu l-am apucat strâns.

"I saw his face change at my grip.

"'You fool,' I cried. 'Don't you know? She is dead!'

"He started back. He looked at me with cruel eyes. I saw a sort of exultant resolve leap into them—delight. Then, suddenly, with a scowl, he swept his sword back—SO—and thrust."

He stopped abruptly. I became aware of a change in the rhythm of the train. The brakes lifted their voices and the carriage jarred and jerked. This present world insisted upon itself, became clamorous. I saw through the steamy window huge electric lights glaring down from tall masts upon a fog, saw rows of stationary empty carriages passing by, and then a signal-box, hoisting its constellation of green and red into the murky London twilight marched after them. I looked again at his drawn features.

"He ran me through the heart. It was with a sort of astonishment—no fear, no pain—but just amazement, that I felt it pierce me, felt the sword drive home into my body. It didn't hurt, you know. It didn't hurt at all."

The yellow platform lights came into the field of view, passing first rapidly, then slowly, and at last stopping with a

I-am văzut fața cum s-a schimbat după ce l-am apucat.

„Prostule”, am exclamat. „Nu înțelegi? E moartă!”

S-a holbat la mine. S-a uitat cu niște ochi nemiloși. Am văzut cum a apărut în ei o hotărâre triumfătoare, plăcere. Apoi fulgerător, cu o încruntătură, și-a tras sabia înapoi, AȘA, și a lovit.

Se opri brusc. Am simțit o schimbare a vitezei trenului. Frânele se auziră și vagonul a vibrat și s-a zguduit. Lumea actuală s-a reafirmat, a devenit zgomotoasă. Am văzut prin geamul aburit lumini electrice imense strălucind de pe stâlpi înalți prin ceață, am văzut cum treceau șiruri de vagoane goale staționate, apoi le-a urmat o clădire de semnalizare, ridicându-și constelația de roșu și verde în amurgul mohorât al Londrei. M-am uitat din nou la trăsăturile lui scheletice.

– M-a înjunghiat în inimă. Și nu am simțit decât un fel de uimire când m-a străpuns, nu frică, nu suferință, doar o surprindere, când am simțit cum sabia s-a înfipt în trupul meu. Nu m-a durut, știți. Nu m-a durut deloc.

Luminile galbene de pe peron au intrat în câmpul vizual, trecând întâi rapid, apoi mai încet și în final oprindu-se cu o

jerk. Dim shapes of men passed to and fro without.

"Euston!" cried a voice.

"Do you mean – ?"

"There was no pain, no sting or smart. Amazement and then darkness sweeping over everything. The hot, brutal face before me, the face of the man who had killed me, seemed to recede. It swept out of existence – "

"Euston!" clamoured the voices outside; "Euston!"

The carriage door opened, admitting a flood of sound, and a porter stood regarding us. The sounds of doors slamming, and the hoof-clatter of cab-horses, and behind these things the featureless remote roar of the London cobble-stones, came to my ears. A truckload of lighted lamps blazed along the platform.

"A darkness, a flood of darkness that opened and spread and blotted out all things."

"Any luggage, sir?" said the porter.

"And that was the end?" I asked.

He seemed to hesitate. Then, almost inaudibly, he answered,

zdruncinătură. Profiluri omenești estompate treceau dintr-o parte în alta pe afară.

„Euston!” strigă o voce.

– Ce vreți să spuneți?

– Nu a fost nici o durere, nici o înțepătură sau suferință. Uimire și apoi o întunecime care înghițea totul. Chipul aprins și sălbatic dinaintea mea, fața omului care m-a ucis, părea că dispăre. A fost ștersă din existență...

„Euston!” strigau vocile de afară, „Euston!”

Ușa compartimentului se deschise, lăsând să intre o avalanșă de sunete, un hamal stătea și se uita la noi. Sunetul ușilor trântindu-se, tropotul de copite al cailor de la birje, și pe fundal zgomotul inexpresiv și îndepărtat al străzilor pavate cu piatră cubică din Londra, mi-au ajuns la urechi. O grămadă de lămpi aprinse străluceau de-a lungul peronului.

– O întunecime, un abis întunecat ce s-a căscat, s-a întins și a cuprins totul.

– Aveți bagaje, domnule? întrebă hamalul.

– Și acela a fost sfârșitul? am întrebat eu.

Părea că ezită. Apoi aproape imperceptibil, răspunse:

"No."

"You mean?"

"I couldn't get to her. She was there on the other side of the Temple – And then –"

"Yes," I insisted. "Yes?"

"Nightmares," he cried; "nightmares indeed! My God! Great birds that fought and tore."

– Nu.

– Ce vreți să spuneți?

– Nu am putut ajunge la ea. Ea era acolo pe partea cealaltă a Templului, și apoi...

– Da? Da? am stăruit.

– Coșmaruri, strigă el, coșmaruri într-adevăr! Dumnezeu! Păsări uriașe care se luptau și sfâșiau.

ENDNOTES

1. *Armageddon*: TN. Battlefield in the *New Testament* where, during Judgement Day, the apocalyptic battle between the forces of good and evil is supposed to take place.
2. *Rugby*: TN. Market town in Warwickshire, England.
3. *Monte Solaro*: TN. Mountain on the island of Capri.
4. *Capri*: TN. Island in the Tyrrhenian Sea, located south of the Gulf of Naples.
5. *Isle of the Sirens*: TN. Archipelago located east of the island of Capri, known in Italy as Li Galli (The Roosters).
6. galley: TN. Type of boat used in the United Kingdom. Similar to a yacht.
7. *Faraglioni*: TN. The Italian language term for coastal and oceanic rock formations. They are formed by erosion from ocean waves. In the Campania region, there are three "famous" faraglioni located in the Bay of Naples, off the island of Capri.

NOTE FINALE

1. *Armagedon*: n.tr. Câmp de luptă din *Noul Testament* unde, în ziua Judecății de Apoi, ar urma să se dispute bătălia apocaliptică între forțele binelui și ale răului.
2. *Rugby*: n.tr. Oraș din comitatul Warwickshire, Anglia.
3. *Monte Solaro*: n.tr. Munte de pe insula Capri.
4. *Capri*: n.tr. Insulă din Marea Tireniană, este situată la sud de Golful Napoli.
5. *Insula Sirenelor*: n.tr. Arhipelag situat la est de insula Capri, este cunoscut în Italia ca Li Galli (Cocoșii).
6. *iaht*: n.tr. În textul original „galley” era un tip de barcă specific Regatului Unit. Asemănătoare iahtului.
7. *Faraglioni*: n.tr. Termenul italian folosit pentru a desemna formațiuni stâncoase de coastă și oceanice. Acestea sunt formate prin eroziune de către valurile oceanului. În regiunea Campania există trei faraglioni „celebre” situate în Golful Napoli, în apropiere de insula Capri.

8. <i>Capri</i> : TN. Municipality in the Metropolitan City of Naples, Campania region, Italy, situated on the east side of the island of Capri.	8. <i>Capri</i> : n.tr. Municipiu în Zona Metropolitană Napoli, regiunea Campania, Italia, situat în partea de est a insulei Capri.
9. <i>Torre Annunziata</i> : TN. City in the Metropolitan City of Naples, Campania region, Italy.	9. <i>Torre Annunziata</i> : n.tr. Oraș din Zona Metropolitană Napoli, regiunea Campania, Italia.
10. <i>Castellammare</i> : TN. Or Castellammare di Stabia is a city in the Metropolitan City of Naples, Campania region, Italy.	10. <i>Castellammare</i> : n.tr. Sau Castellammare di Stabia este un oraș din Zona Metropolitană Napoli, regiunea Campania, Italia.
11. <i>Sorrento</i> : TN. Town in the Metropolitan City of Naples, Campania region, Italy.	11. <i>Sorrento</i> : n.tr. Comună din Zona Metropolitană Napoli, regiunea Campania, Italia.
12. <i>ironclads</i> : TN. Ships powered by steam engines and armoured with steel and iron plates, the precursors of Battleships.	12. <i>cuirasatele</i> : n.tr. În original „ironclads”, erau nave de luptă propulsate de motoare cu abur și blindate cu plăci de oțel și fier, precursorile cuirasatelor.
13. <i>Salerno</i> : TN. City and capital of province in Campania region, Italy.	13. <i>Salerno</i> : n.tr. Oraș și capitală de provincie în regiunea Campania, Italia.
14. 'thou shalt' and 'thou shalt not' of the world: TN. Reference to the ten commandments from the <i>Bible</i> .	14. <i>legile arbitrare și inutile ale lumii</i> : n.tr. În original „'thou shalt' and 'thou shalt not' of the world” este o referință la cele zece porunci din <i>Biblie</i> .

15. <i>prickly pear</i> : TN. The fruit of a cactus species native to Mexico (Opuntia ficus-indica).	15. <i>smochine chumbo</i> : n.tr. Fructul unei specii de cactus, originar din Mexic (Opuntia ficus-indica).
16. <i>Marina Piccola</i> : TN. Harbour located on the southern side of the island of Capri.	16. <i>Marina Piccola</i> : n.tr. Port situat pe latura de sud a insulei Capri.
17. <i>Cava</i> : TN. Or Cava de' Tirreni is a city in the province of Salerno, in the region of Campania, Italy.	17. <i>Cava</i> : n.tr. Sau Cava de' Tirreni este un oraş din provincia Salerno, regiunea Campania, Italia.
18. <i>Taranto</i> : TN. City, the capital of the Province of Taranto, in the Puglia region, Italy.	18. <i>Taranto</i> : n.tr. Oraş, capitala provinciei Taranto din regiunea Puglia, Italia.
19. <i>Alburno</i> : TN. Mountain in the Alburni mountain range, in the province of Salerno, Campania region, Italy. It is a part of the Apennine Mountains.	19. <i>Alburno</i> : n.tr. Munte care face parte din lanţul muntos Alburni din provincia Salerno, regiunea Campania, Italia. Acesta face parte din munţii Apenini.
20. <i>Paestum</i> : TN. Archaeological site of the city of Paestum, situated in the comune of Capaccio, province of Salerno, region of Campania, Italy.	20. <i>Paestum</i> : n.tr. Situl arheologic al oraşului Paestum, aflat în comuna Capaccio din provincia Salerno, regiunea Campania, Italia.
21. <i>Chalk Farm</i> : TN. Urban district of northwest London.	21. <i>Chalk Farm</i> : n.tr. Cartier din nord-vestul Londrei.
22. <i>Euston</i> : TN. London train station.	22. <i>Euston</i> : n.tr. Staţie de tren din Londra.

